

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

*Пожежна безпека та основні вимоги пожежної
безпеки до об'єктів різного призначення*

Методичні вказівки
для вивчення теми студентами усіх напрямів
підготовки денної та заочної форм навчання

Київ 2018

УДК 614.842/.847

Б39

Укладачі: І.С.Стефанович, старш. викладач;

П.І.Стефанович, аспірант;

В.М.Гуць, викладач;

О.Г.Патрикеев, викладач

Рецензент В.О. Юрченко, канд.техн.наук, доцент

Відповідальний за випуск Василенко Л.О., канд.техн.наук,
доцент

*Затверджено на засіданні кафедри охорони праці і
навколишнього середовища, протокол № 6 від 1 лютого 2018 року.*

Видається в авторській редакції.

Безпека життєдіяльності. Пожежна безпека та основні вимоги
Б39 пожежної безпеки до об'єктів різного призначення: методичні
вказівки для вивчення теми / уклад.: І.С. Стефановичта ін. – К.:
КНУБА, 2018. –64с.

Містять загальні положення, заходи пожежної безпеки на підприємствах, у лікарнях, навчальних закладах, ринках, сільськогосподарських об'єктах, на складах, а також під час продажу боєприпасів та піротехнічних виробів, список літератури.

Призначено для студентів усіх напрямів підготовки очної і заочної форм навчання.

© КНУБА, 2018

Загальні положення

Методичні вказівки для вивчення теми «Пожежна безпека та основні вимоги пожежної безпеки до об'єктів різного призначення» навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» розроблені на основі затвердженої 13 червня 2017 року проректором з навчально-методичної роботи КНУБА професором Тонкачевим Г.М. «Робочої навчальної програми нормативної дисципліни «Безпека життєдіяльності» для студентів університету усіх спеціальностей за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр.

Пожежі – це наслідки вибухів та інших явищ. Пожежі виникають на об'єктах, які виробляють вибухонебезпечні та хімічні речовини (зокрема об'єкти нафтової, газової, вугільної, хімічної, металургійної промисловості та ін.). При горінні багатьох матеріалів утворюються високотоксичні речовини, від дії яких люди гинуть частіше, ніж від вогню. Якщо раніше при пожежах виділявся переважно чадний газ, то в останні десятиріччя горить багато речовин штучного походження: вініл, поліуретан, полістирол, поролон, нейлон та ін.. А все це призводить до виділення в повітрі приміщень синильної, хлороводневої й мурашиної кислот, метану, формальдегіду та інших високотоксичних речовин.

Пожежі на підприємствах можуть виникати також унаслідок пошкодження електропроводки та машин, які перебувають під напругою, опалювальних систем.

Згідно з офіційною статистикою 25 тисяч пожеж та вибухів – несправність електрообладнання, 23%; куріння в неналежному місці, 18%; перегрів унаслідок тертя в несправних вузлах машин, 10%; перегрів паливних матеріалів, 8%; контакти з паливними поверхнями через несправність колів, печей, димоходів, 7%; контакти з полум'ям, загоряння від полум'я горілки, 7%; заpalення від паливних часток (іскри) від установок та устаткування для спалювання, 5%; самозапалювання паливних матеріалів, 4%; загоряння матеріалів при різці та зварюванні металу, 4%.

Більше 63% пожеж у промисловості обумовлено помилками людей або їх некомпетентністю.

В умовах, коли підприємство скорочує штати й бюджет аварійних служб, знижується ефективність їх функціонування, різко зростає ризик виникнення пожеж та вибухів, а також рівень людських та матеріальних втрат, тому дуже важливо знати й уміти застосовувати захисні засоби у разі пожеж і надавати необхідну допомогу потерпілим.

Вступ

Пожежна безпека повинна забезпечуватися шляхом проведення організаційних заходів та технічних засобів, спрямованих на запобігання пожежам, забезпечення безпеки людей, зниження можливих майнових втрат і зменшення негативних екологічних наслідків у разі їх виникнення, створення умов для успішного гасіння пожеж.

У нашій державі в 2014 році прийнято «Правила пожежної безпеки в Україні» (НАПБ А.01-001-2014), які введено в дію Наказом Міністерства внутрішніх справ України 30.12.2014 р., № 1417.

Зміни до цих Правил внесені Наказом Міністерства внутрішніх справ України 30.07.2017 р., № 657.

Правила пожежної безпеки в Україні (НАПБ А.01-001-2014) встановлюють загальні вимоги з пожежної безпеки до будівель, споруд різного призначення та прилеглих до них територій, іншого нерухомого майна, обладнання, устаткування, що експлуатуються, будівельних майданчиків, а також під час проведення робіт з будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту, технічного переоснащення будівель та споруд (далі – об'єкт).

Вимоги цих Правил не поширюються на підземні споруди промислового призначення; метрополітени (крім об'єктів комерційного, торговельного та соціально-побутового призначення); тунелі; об'єкти виробництва, зберігання та утилізації вибухових і радіоактивних речовин й засобів підривань; морські та річкові споруди, що знаходяться на плаву; нафто-, газо-, продуктопроводи; лісові масиви.

Ці Правила є обов'язковими для виконання суб'єктами господарювання, органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування (далі – підприємства), громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах.

Центральні органи виконавчої влади з урахуванням специфічних умов та особливостей щодо забезпечення пожежної безпеки об'єктів, віднесених до їх сфери управління, за необхідності видають галузеві правила пожежної безпеки, які не повинні суперечити цим Правилам та знижувати їх вимоги.

Проекти галузевих правил пожежної безпеки погоджуються ДСНС України відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України.

Основні вимоги пожежної безпеки до об'єктів різного призначення

1. Будівлі для постійного та тимчасового проживання людей

До будівель для проживання людей віднесені: житлові будинки, дачні будиночки, будинки-вагончики, будівлі готелів, гуртожитків, мотелів, кемпінгів, спальних корпусів шкіл-інтернатів, дитячих будинків, будинків для людей похилого віку та інвалідів, санаторіїв, будинків відпочинку, профілакторіїв, туристичних баз, дитячих таборів відпочинку та інших об'єктів такого призначення.

1. Усі громадяни, котрі прибувають до готелів, гуртожитків, мотелів, кемпінгів, санаторіїв, будинків та баз відпочинку, профілакторіїв, повинні бути ознайомлені адміністрацією з основними вимогами пожежної безпеки (під розпис).

У житлових номерах, кімнатах готелів, гуртожитків, мотелів, кемпінгів, приміщеннях спальних корпусів санаторіїв, будинків та баз відпочинку, профілакторіїв мають бути вивішені на видних місцях:

схематичний план індивідуальної евакуації з відповідного поверху із зазначенням даного номера, кімнати, евакуаційних виходів та шляхів руху до них, місць розміщення засобів пожежогасіння та сигналізації, а також необхідний пояснювальний текст і пам'ятка про дії на випадок виникнення пожежі;

стисла пам'ятка для мешканців про правила пожежної безпеки.

2. У готелях, гуртожитках, мотелях, кемпінгах, базах відпочинку та інших будівлях такого призначення, де мешкають іноземні громадяни, пам'ятки про правила пожежної безпеки та поведінку людей повинні бути виконані відповідними іноземними мовами.

3. На період проведення комплексних капітальних ремонтів, пов'язаних з переплануванням, проведенням вогневих та інших пожежонебезпечних робіт у будівлях готелів, гуртожитків, мотелів, кемпінгів, спальних корпусів шкіл-інтернатів, дитячих будинків, будинків для людей похилого віку та інвалідів, санаторіїв, будинків відпочинку, профілакторіїв, туристичних баз, дитячих таборів відпочинку, мешканці повинні відселитися.

4. Об'єднані диспетчерські системи, які обслуговують інженерне обладнання житлових будинків, необхідно використовувати для одержання інформації про технічну справність і спрацьовування під час пожежі систем протипожежного захисту (димовидалення, підпору повітря, пожежогасіння), а також передання повідомлень про це до відповідних обслуговуючих (аварійних) служб та пожежної охорони.

5. Переговорні пристрої ліфтів у житлових будинках та гуртожитках слід використовувати для передавання повідомлень про пожежі на диспетчерські пункти.

Для цього необхідно забезпечувати переговорні пристрої спеціальними табличками із роз'яснювальними написами.

6. У сільській місцевості та у містах на територіях із присадибною забудовою:

- біля кожної житлової будівлі повинна бути встановлена бочка з водою (вогнегасник), приставна драбина, яка досягає даху, а на покрівлі - драбина, що доходить до гребеня даху;

- на стінах житлових будинків (воротах, хвіртках) повинні вивішуватися таблички із зображенням інвентарю, з яким їх мешканці зобов'язані з'являтися на гасіння пожежі. Вид та кількість такого інвентарю встановлюється органами самоврядування.

7. На присадибних ділянках житлових будинків, у яких використовуються опалювальні печі (пристрої) на рідкому паливі, допускається зберігання ГР в резервуарах місткістю до 2 м³.

Відстань від цих резервуарів до житлових будинків та будівель встановлюється відповідно до вимог ДБН 360-92 "Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень".

8. Сіно, соломі та інші грубі корми необхідно складувати в найбільш віддаленому від житлового будинку і господарських будівель місці (на відстані не менше 10 м).

Дозволяється зберігання вказаних кормів у неопалюваних господарських будівлях, у тому числі на горищах.

9. Розпалювання багать для спалювання сухого листя, бадилля, сміття тощо на території житлових будинків садибної забудови, дач, садових ділянок дозволяється на відстані не менше 15 м від житлових та господарських будівель і лише під наглядом дорослих. Забороняється розведення багать у вітряну погоду.

10. У квартирах, житлових кімнатах будинків садибної забудови, дачах, садових будиночках допускається зберігання не більше 10 л ЛЗР та ГР.

В індивідуальних гаражах допускається зберігання не більше 40 л запасу палива та 10 кг мастила.

Таку ж кількість ЛЗР та ГР допускається зберігати в окремо розташованій господарській будівлі на присадибній ділянці, якщо відстань від неї до житлового будинку становить не менше 7 м.

Тара, в якій зберігаються ЛЗР та ГР, повинна щільно зачинятися, бути небиткою, виготовленою з негорючих матеріалів.

11. Установлюючи газові балони для постачання газом кухонних та інших плит, треба дотримуватися вимог Правил безпеки в газовому господарстві та будівельних норм щодо газопостачання.

У разі закриття дач, садових будиночків на тривалий час, електромережа повинна бути знеструмлена на вводі (електрощиті), а вентилі балонів з газом закриті.

12. У разі використання для освітлення житлових приміщень висячих гасових ламп або ліхтарів вони повинні надійно підвішуватися до стелі і мати металеві запобіжні ковпаки над склом. Відстань від ковпака над

лампю або кришки ліхтаря до горючих (важкогорючих) конструкцій стелі має бути не менше 0,7 м, а від скла лампи (ліхтаря) до горючих (важкогорючих) стін - не менше 0,2 м.

Настінні газові лампи (ліхтарі) повинні мати металеві відбивачі світла та надійне кріплення. Настільні газові лампи (ліхтарі) повинні мати стійкі основи. Лампи (ліхтарі) повинні заправлятися лише освітлювальним газом. Заправка їх бензином не допускається. Газові лампи (ліхтарі) не можна встановлювати біля горючих матеріалів та предметів (драпування, завісок тощо).

13. За відсутності в охоронника дачного кооперативу (садівничого товариства) телефону має бути вивішена табличка із зазначенням точної адреси місцезнаходження двох найближчих телефонів та адреси найближчої пожежної частини.

14. На території закладів відпочинку, туризму, а також об'єктів оздоровчого призначення та кемпінгів місця для розведення багать треба утримувати очищеними до мінерального шару ґрунту, облямовувати смугою очищеного ґрунту не менше 2,5 м завширшки і розміщувати на відстані не менше 30 м від будівель та споруд, 25 м - до стоянок автотранспорту, 50 м - до хвойного та 25 м - до листяного лісового масиву.

У разі використання для розміщення відпочиваючих (мешканців) наметів їх слід установлювати в 1 - 2 ряди з відстанню між ними та рядами не менше 2,5 м. Площа, яку займає одна група наметів, не повинна перевищувати 1000 м³ за відстані між групами не менше 15 м.

В одному наметі не повинно розміщуватися більше 10 осіб.

На вказаних об'єктах, віддалених від пожежних підрозділів або розташованих у важкодоступних районах, мають бути переносна або причіпна пожежна мотопомпа з необхідним набором пожежно-технічного озброєння та запас води для пожежогасіння.

15. Інвентарні будівлі мобільного типу (будинки-вагончики), які використовуються для проживання людей, слід розміщувати окремо один від одного або парами в торець один до одного. В останньому випадку виходи з них мають бути спрямовані у протилежні боки.

Кожна група таких будівель повинна складатися не більше ніж з 10 будинків. Протипожежні розриви між групами встановлюються не менше 15 м, а до будівель, що використовуються для розміщення адміністративно-побутових служб та торгових точок, - не менше 18 м.

16. У закладах соціального захисту населення (школи-інтернати, будинки для людей похилого віку та інвалідів, дитячі будинки), а також у готелях, кемпінгах, турбазах, санаторіях, будинках відпочинку, дитячих таборах відпочинку та інших таких об'єктах повинно бути організовано цілодобове чергування обслуговуючого персоналу. Черговий зобов'язаний мати при собі комплект ключів від дверей евакуаційних виходів, електричний ліхтар, знати порядок виклику пожежної охорони та дій у разі виникнення пожежі.

У нічний час черговому (охороннику) забороняється спати та відлучатися за межі закладу.

17. Черговий персонал готелів та готельних комплексів, гуртожитків, мотелів, кемпінгів, санаторіїв, баз відпочинку, профілакторіїв із будинками висотою у 2 поверхи і вище та кількістю місць для проживання 50 осіб і більше має бути забезпечений індивідуальними засобами захисту органів дихання для організації евакуації людей у разі виникнення пожежі.

18. Не допускається:

– вселяти людей у новозбудовані будівлі до налагодження та приведення у робочий стан технічних засобів протипожежного захисту, до виконання передбачених проектом протипожежних заходів;

– улаштовувати в помешканнях житлових будинків, житлових кімнатах гуртожитків, номерах готелів, туристичних баз та кемпінгів різноманітні складські приміщення, майстерні із застосуванням та зберіганням пожежо-, вибухонебезпечних речовин і матеріалів, а також здавати їх в оренду під приміщення подібного призначення;

– користуватися смолоскипами, свічками, сірниками тощо, відвідуючи горища та підвали;

– зберігати ЛЗР та ГР, балони з горючим газом на балконах та лоджіях, захарашувати їх макулатурою, старими меблями тощо;

– користуватися безпосередньо в номерах готелів, житлових кімнатах гуртожитків, кемпінгів, туристичних баз, спальних приміщеннях закладів соціального призначення, санаторіїв, будинків відпочинку, дитячих таборів відпочинку та інших таких об'єктів різноманітними електронагрівальними приладами: електрочайниками, кип'ятильниками, електроплитами, прасками тощо. Для цієї мети адміністрацією повинні бути обладнані спеціальні місця;

– використовувати (орендувати) під житло і готельні номери приміщення у будівлях іншого призначення, крім випадків, що допускаються будівельними нормами і цими Правилами.

2. Дитячі дошкільні заклади

1. Розміщення дітей у будівлях дитячих дошкільних закладів слід здійснювати з таким розрахунком, щоб діти, молодші за віком, розташовувалися на нижчих поверхах.

2. У приміщеннях, пов'язаних із перебуванням дітей, килими, паласи, килимові доріжки та інші покриття необхідно жорстко прикріплювати до підлоги.

3. У будівлях дитячих дошкільних закладів, розрахованих на 120 місць та менше, допускається влаштування житла для персоналу за наявності відокремленого виходу з житлової частини назовні та її відділення від приміщень дошкільного закладу протипожежними перегородками 1-го типу та перекриттями 3-го типу (без отворів).

4. У дитячих закладах з цілодобовим режимом роботи, на літніх дитячих дачах повинно бути встановлене чергування обслуговуючого персоналу без права сну в нічний час. Приміщення для розміщення чергових має бути забезпечене телефонним зв'язком. Черговий зобов'язаний мати при собі комплект ключів від дверей евакуаційних виходів, ручний електричний ліхтар, знати кількість дітей, що залишаються на ніч, місця їх розміщення й повідомляти ці відомості телефоном у найближчу пожежну частину.

5. У будівлях діючих дитячих закладів не дозволяється:

- здавання приміщень в оренду для використання їх як складів, лабораторій, майстерень, інших виробничих та подібного призначення об'єктів;

- улаштування кухонь, пралень у дерев'яних (горючих) будівлях;

- розміщення дітей у мансардних приміщеннях, а також у поверхах (будівлях), не забезпечених двома евакуаційними виходами;

- улаштування покриття (покрівлі) з горючих матеріалів (соломи, очерету, трісок тощо);

- розміщення акумуляторних, зберігання бензину, гасу та інших ЛЗР та ГР, балонів з киснем та іншими газами;

- проведення вогневих (у тому числі зварювальних) та інших пожежонебезпечних робіт за наявності у приміщеннях дітей;

- використання електроплиток, кип'ятильників, електрочайників, прасок, за винятком спеціально обладнаних приміщень;

- застосування для освітлення свічок, газових ламп і ліхтарів;

- навішування ґрат на вікна приміщень, де перебувають діти.

3. Навчальні та наукові заклади

1. В навчальних класах та кабінетах слід розміщувати лише необхідні для забезпечення навчально-виховного процесу (навчальних та позаурочних занять) меблі, прилади, моделі, речі, приладдя тощо, які повинні зберігатися у шафах, на стелажах або на стаціонарно встановлених стояках.

Зберігання фільмокопій, діапозитивів, слайдів, магнітних стрічок тощо повинно здійснюватися в обмежених кількостях, лише для забезпечення навчального процесу відповідно до затверджених програм і в приміщеннях лаборантських (препараторських) при відповідних навчальних кабінетах.

Після закінчення занять усі пожежо-, вибухонебезпечні речовини та матеріали повинні бути прибрані з навчальних класів, кабінетів, майстерень у спеціально виділені і обладнані приміщення.

2. Кількість парт (столів) в навчальних класах та кабінетах не повинна перевищувати граничну нормативну наповнюваність класних груп, встановлювану Міністерством освіти та науки України, а також показники, установлені чинними нормами проектування навчальних закладів.

3. Зі складу учнів та вихованців шкіл, шкіл-інтернатів повинні створюватися ДЮП, роботу яких необхідно організувати згідно з Положенням про цю організацію, затвердженим Міністерством освіти та науки України та погодженим з Міністерством України з питань надзвичайних ситуацій.

4. У багатоповерхових будівлях шкіл, шкіл-інтернатів класи для дітей молодшого віку слід розміщувати на нижчих поверхах з урахуванням вимог будівельних норм.

5. У навчальних закладах забороняється використання побутових електрокип'ятильників, прасок та інших електронагрівальних пристроїв за межами спеціально відведених і обладнаних приміщень.

Не дозволяється розміщення в будівлях діючих шкіл вибухо-, пожежонебезпечних приміщень та складів, у тому числі на основі оренди.

6. Співробітники навчальних закладів та наукових установ зобов'язані знати пожежну небезпеку хімічних речовин і матеріалів, засоби їх гасіння та дотримуватися заходів безпеки під час роботи з ними.

7. У лабораторіях, де застосовуються ЛЗР, ГР та газу, необхідно передбачати централізоване постачання й роздавання їх на робочі місця із застосуванням закритої безпечної тари.

На робочих місцях кількість цих речовин не повинна перевищувати змінну потребу. Змінна кількість ЛЗР та ГР повинна зберігатися в металевих ящиках або шафах.

8. Усі роботи, пов'язані з можливістю виділення токсичних або пожежо-, вибухонебезпечних парів та газів, повинні проводитися лише у витяжних шафах, коли працює вентиляція.

Користуватися витяжними шафами з розбитим склом або несправною вентиляцією, а також якщо в них є речовини, матеріали та устаткування, що не мають відношення до виконуваних операцій, забороняється.

9. Витяжні шафи, в яких проводяться такі роботи, повинні мати верхні та нижні відсоси, а також бортики, котрі запобігають стіканню рідини на підлогу.

10. Відпрацьовані ЛЗР та ГР слід збирати у спеціальну герметичну тару, яку наприкінці робочого дня видаляють із приміщення для регенерації або утилізації.

11. Посудини, в яких проводилися роботи з ЛЗР та ГР, після закінчення досліджень повинні негайно промиватися пожежобезпечними розчинами.

12. Після закінчення роботи у фотолабораторіях, приміщеннях із рентгенівськими установками проявлені плівки треба здавати на зберігання до архіву. У невеликих кількостях (не більше 10 кг) дозволяється їх зберігання у вогнетривкій шафі на робочому місці.

13. Проведення робіт на дослідних установках, де застосовуються пожежо-, вибухонебезпечні речовини і матеріали, допускається лише після прийняття їх в експлуатацію спеціальною комісією, призначеною наказом

по установі. Комісія повинна підготувати висновок (акт) про можливість використання таких установок у даному приміщенні.

4. Лікувальні заклади (із стаціонаром)

1. У багатоповерхових лікарнях палати для важкохворих та дітей повинні розміщуватися на нижніх поверхах. Палатні відділення дитячих лікарень слід розміщувати не вище п'ятого поверху, палати для дітей до 7 років – не вище другого поверху (за винятком випадків, що обумовлені будівельними нормами).

2. Лікарні та інші лікувальні заклади з постійним перебуванням важкохворих, не здатних самотійно пересуватися, повинні забезпечуватися ношами з розрахунку: одні ноші на 5 хворих.

3. Палатні відділення, пологові, операційні, процедурні кабінети не допускається розміщувати в підвальних та на цокольних поверхах.

4. Відстань між ліжками у лікарняних палатах має становити не менше 0,8 м, центральний основний прохід - не менше 1,2 м завширшки. Тумбочки, стільці та ліжка не повинні захащувати виходи й проходи.

5. Подання кисню хворим повинно здійснюватися, як правило, централізовано, з установленням балонів (не більше 10) за межами будівлі лікувального закладу у прибудовах з негорючих матеріалів або з центрального кисневого пункту (коли кількість балонів понад 10). Допускається встановлювати один кисневий балон біля зовнішньої негорючої стіни будівлі закладу у металевій шафі. Центральний кисневий пункт слід розміщувати в будівлі, що стоїть окремо, на відстані не менше 25 м від будівель з постійним перебуванням хворих.

За відсутності централізованого постачання киснем порядок користування кисневими подушками визначається наказом (розпорядженням) адміністрації лікувального закладу.

6. Установлення кип'ятильників, водонагрівачів і титанів, стерилізація медичних інструментів та перев'язних матеріалів, прожарювання білизни, а також розігрів парафіну й озокериту допускається лише у спеціально пристосованих для цієї мети приміщеннях. Стерилізатори для кип'ятіння інструментів і перев'язних матеріалів повинні мати закриті підігрівники (спіралі). Опорні поверхні стерилізаторів повинні бути негорючими. Стерилізатори з повітряним прошарком між опорною поверхнею та дном також мають встановлюватися на негорючій основі.

7. У лабораторіях, на постах відділень, у кабінетах лікарів та старшого медичного персоналу (сестер) допускається зберігання не більше 3 кг медикаментів і реактивів, що відносяться до ЛЗР та ГР (спирт, ацетон, ефір тощо), при цьому тільки у спеціальних негорючих шафах, що замикаються. Під час зберігання повинна враховуватися їхня сумісність.

8. Матеріали та речовини у коморах, аптечних складських приміщеннях необхідно зберігати суворо за асортиментом, при цьому не допускається спільне зберігання ЛЗР з іншими матеріалами.

9. В аптеках, які містяться у будівлях іншого призначення (у тому числі лікарняних корпусах), загальна кількість легкозаймистих та горючих медикаментів, реактивів (спирти, ефіри тощо) не повинна перевищувати 100 кг.

В аптеках допускається зберігати не більше двох балонів з киснем, які повинні бути вміщені у вертикальному положенні в спеціальних гніздах та надійно закріплені.

10. Архівосховища рентгенівської плівки місткістю понад 300 кг повинні розміщуватися в окремо розташованих будівлях. Відстань від архівосховищ до сусідніх будівель має бути не менше 15 м. Якщо плівки менше 300 кг, дозволяється розміщення архівосховища у приміщеннях будівель лікувальних закладів, відгороджених протипожежними стінами та перекриттями 1-го типу.

11. В одній секції архівосховища допускається зберігати не більше 500 кг плівки. Кожна секція повинна мати самостійну витяжну вентиляцію. Двері з секції повинні відчинятися назовні. Сховища повинні мати природне освітлення із співвідношенням площі вікон до площі підлоги не менше як 1:8. Карниз даху над вікнами сховища повинен бути негорючим.

12. Архіви повинні мати центральне водяне опалення. У сільській місцевості за наявності печей топінні отвори та засувки слід улаштувати з боку коридору. У приміщеннях сховища забороняється встановлювати електроштити, пристрої для відключення, електричні дзвінки, штепсельні з'єднання. У неробочий час електропроводка у сховищах повинна бути знеструмлена.

13. Допускається зберігання плівок та рентгенограм за межами архіву, коли їх кількість у приміщенні не перевищує 4 кг. У цьому випадку плівки та рентгенограми необхідно зберігати в металевій шафі (ящику) не ближче 1 м від опалювальних приладів. У приміщеннях, де встановлені такі шафи, не допускається палити та застосовувати електронагрівальні прилади будь-яких типів.

14. Архівосховища обладнуються металевими (або дерев'яними, обшитими залізом по негорючому теплоізоляційному матеріалу) фільмостатами (шафами), розділеними на секції завглибшки і завдовжки не більше 0,5 м. Кожна секція повинна щільно зачинятися дверцятами. Відстань від фільмостатів (шаф) до стін, вікон, стелі та підлоги повинна бути не менше 0,5 м.

15. Адміністрація лікувального закладу зобов'язана щодня після закінчення виписки хворих повідомляти місцеву пожежну частину про кількість хворих, котрі перебувають у кожній будівлі закладу.

16. У будівлях лікувальних закладів не допускається:

- розміщувати в корпусах з палатами для хворих приміщення, не пов'язані з лікувальними процесами (крім визначених нормами проектування), або здавати приміщення в оренду під інше призначення;

- застосовувати в оздобленні приміщень матеріали, які за токсичністю продуктів горіння належать до груп Т3, Т4 згідно з ГОСТ 12.1.044-89 "ССБТ. Пожаровзрывоопасность веществ и материалов. Номенклатура показателей и методов их определения";

- здійснювати подавання кисню у лікарняні палати за допомогою гумових та пластмасових трубок, а також трубопроводами, котрі мають нещільні місця у з'єднаннях; прокладати кисне проводи у підвалах, підпіллях, каналах, а також під будівлями і спорудами;

- улаштувати топічні отвори печей в лікарняних палатах;

- розміщувати в підвальних та на цокольних поверхах майстерні, склади, комори для зберігання пожеж вибухонебезпечних речовин і матеріалів, а також ЛЗР та ГР;

- використовувати керогази, гасниці, примуси для стерилізації медичних інструментів; підігрівати парафін і озокерит безпосередньо на вогні (слід застосовувати спеціальні підігрівники);

- розміщувати хворих, коли їх кількість перевищує 25 осіб, у дерев'яних будівлях з пічним опаленням;

- устанавлювати ліжка в коридорах, холах та на інших шляхах евакуації;

- користуватися прасками, електроплитками, іншими електронагрівними приладами у лікарняних палатах та інших приміщеннях, де перебувають хворі (мають бути виділені спеціальні приміщення);

- застосовувати настільні та інші гасові лампи (як виняток, допускається застосування ліхтарів типу "летюча миша").

5. Видовищні та культурно-просвітницькі установи

1. Будівлі театрів, цирків, кіноконцертних залів, інших видовищних установ, а також криті спортивні споруди на 800 і більше місць, відкриті спортивні споруди з трибунами на 1000 чоловік і більше (з приміщеннями під трибунами) перед кожним відкриттям сезону повинні бути перевірені на предмет відповідності вимогам пожежної безпеки й прийняті міжвідомчими комісіями, утворюваними органами місцевого самоврядування. Перевірці також підлягають усі сезонні споруди літніх театрів, естрад, виставочних павільйонів, цирків-шапіто тощо.

2. Під час укладання із зарубіжними організаціями, фірмами договору, контракту на проведення гастролей, вистав та виставок необхідно відображати в ньому вимоги чинних в Україні правил пожежної безпеки, інформувати про заходи, що намічаються, та місця їх проведення органи державного пожежного нагляду.

3. У музеях та картинних галереях на доповнення до плану евакуації людей повинен бути опрацьований план евакуації експонатів та інших цінностей, а в цирках і зоопарках – план евакуації тварин.

4. У разі необхідності проведення спеціальних вогневих ефектів на відкритих майданчиках відповідальним постановником (головним режисером, художнім керівником) повинні бути опрацьовані й здійснені (за погодженням з органами державного пожежного нагляду) заходи щодо запобігання пожежам.

5. Усі горючі декорації, сценічне оформлення, драпірування в залах для глядачів та експозиційних залах, фойє мають бути важко займистими або обробленими вогнезахисними речовинами для надання їм таких властивостей. Дерев'яні конструкції сценічної коробки (колосники, робочі галереї тощо) повинні бути оброблені вогнезахисними засобами, що забезпечують і групу вогнезахисної ефективності.

Організація, яка проводить обробку, зобов'язана надати власникові установи акт із зазначенням дати проведення робіт та терміну дії просочення.

Власник повинен організувати щоквартальну перевірку якості вогнезахисної обробки декорацій, сценічного оформлення і щороку - дерев'яних конструкцій. У разі необхідності вогнезахисна обробка повинна поновлюватися.

Миття планшета сцени слід здійснювати водним розчином, що містить вогнезахисну речовину.

6. На планшеті сцени повинна бути нанесена червона лінія, що вказує межу опускання протипожежної завіси (за її наявності). Декорації та інші предмети оформлення сцени не повинні виступати за цю лінію.

Після закінчення спектаклю (репетиції) протипожежна завіса повинна негайно опускатися і щільно прилягати до планшета сцени за допомогою піщаного затвору (еластичної подушки). Підйомно-опускний механізм слід відрегулювати так, щоб швидкість опускання завіси була не менше 0,2 м/с. Завіса повинна мати звукову та світлову сигналізацію для оповіщення про її підняття та опускання.

Дистанційне управління рухом протипожежної завіси повинно здійснюватися з трьох розосереджених місць: з приміщення пожежного поста, з планшета сцени та з приміщення лебідки протипожежної завіси. Електрообладнання механізму опускання та піднімання завіси повинно бути заживлено по 1-й категорії надійності згідно з ПУЕ та ДНАОП 0.00-1.32-01. Перевірку працездатності механізму опускання та піднімання завіси слід здійснювати не рідше одного разу на 10 днів із зазначенням результатів перевірки в журналі.

У разі виникнення пожежі протипожежна завіса повинна зрошуватися водою з боку сцени.

7. Клапани димових люків на зимовий період необхідно утеплювати і не рідше одного разу на 10 днів перевіряти на безвідмовність у роботі.

Відкривання клапанів повинно відбуватися під дією власної ваги після звільнення їх від утримуючих пристроїв.

8. У межах сценічної коробки видовищної установи одночасно можуть знаходитися декорації та сценічне обладнання не більше ніж для двох спектаклів. Решта декорацій має зберігатися у спеціальних складських приміщеннях за межами будівлі установи.

Після закінчення спектаклю всі декорації й бутафорія повинні бути розібрані та прибрані зі сцени, а театральні костюми з артистичних убиральнь здані до костюмерних складів.

9. У залах для глядачів та на трибунах усі крісла та стільці слід з'єднувати між собою в ряди і міцно кріпити до підлоги.

На балконах та в лоджіях з кількістю місць не більше 12 крісла, стільці допускається не закріплювати за наявності самостійного виходу у фойє.

У залах для глядачів з кількістю місць не більше 200, де проводяться танцювальні вечори та подібні заходи, кріплення стільців до підлоги не обов'язкове за умови з'єднання їх у рядах між собою.

10. Розставлення крісел у залах для глядачів, з урахуванням кількості місць у ряді, відстані між рядами, спинками сидінь тощо, повинно здійснюватися відповідно до чинних будівельних норм для видовищних установ.

11. Під час оформлення постановок (вистав) повинен бути забезпечений вільний круговий прохід завширшки не менше одного метра навколо планшета сцени.

12. Кількість та ширина виходів, шляхи евакуації мають відповідати розрахунку, виходячи з необхідного безпечного часу евакуації.

У залі для глядачів ширина дверних отворів, незалежно від результатів розрахунку, повинна бути не менше 1,2 м і не більше 2,4 м, а ширина проходів, розташованих напроти виходів, – не менше ширини самих дверей.

13. В експозиційній частині музеїв, виставок, картинних галерей та пам'яток культури маршрут руху відвідувачів повинен забезпечувати огляд усіх експозиційних залів без утворення зустрічних потоків та потоків, що перетинаються.

У тих випадках, коли шляхи евакуації в будівлях пам'яток культури не відповідають вимогам будівельних норм і виключена можливість улаштування додаткових виходів, необхідно обмежити одночасне перебування в цих будівлях людей, додержуючись норм не більше 50 відвідувачів одночасно.

14. Проходи між вітринами та щитами в експозиційній частині музеїв, виставок, картинних галерей та пам'яток культури повинні бути не менше 2 м завширшки, а головний прохід – не менше 3 м.

У сховищах музеїв, картинних галерей, виставок ширина головних проходів має бути не менше 2,5 м, а відстань між устаткуванням фондів – 0,9 м.

15. У приміщеннях костюмерних між вішалками слід передбачити вільні проходи. Центральний прохід повинен бути не менше 1,2 м завширшки.

У декораційних складах проходи слід залишати не менше 1,5 м завширшки, а для зберігання декорацій влаштовувати спеціальні відсіки.

16. Крім виходів з глядачевих, експозиційних, виставочних, читальних залів, світловими покажчиками з написом "Вихід" повинні бути обладнані виходи з фойє, кулуарів, планшета сцени, робочих галерей, колосників та трюмів.

17. У разі реставрації будівель пам'яток культури треба розробляти відповідні протипожежні заходи стосовно кожного об'єкта з урахуванням особливостей будівель, їх художньої цінності і погоджувати ці заходи з органами державного пожежного нагляду.

18. У цирках манеж необхідно відділяти від глядацької частини бар'єром завширшки не менше 0,5 м і розміщувати на відстані не менше 1 м до першого ряду місць для глядачів.

19. Приміщення для тварин повинні мати не менше двох воріт назовні. Клітки хижих тварин повинні бути пересувними (на колесах).

У будівлі цирку допускається зберігання не більше добового запасу фуражу для тварин.

20. Покриття цирків-шапіто повинні бути, як правило, з негорючих матеріалів. У разі застосування горючого покриття, воно має бути оброблене вогнезахисною речовиною для надання йому важко займистих властивостей.

21. Демонстрування кінофільмів у місцях їх постійного показу дозволяється здійснювати лише із спеціально обладнаного кіноапаратного комплексу, відокремленого від інших приміщень протипожежними перегородками (стінами) й перекриттями з межею вогнестійкості не менше 0,75 год.

22. Проекційні та оглядові вікна у кінопроекційній необхідно захищати заслінками або шторками з межею вогнестійкості не менше 0,25 год. та механічним скиданням.

23. Вихід з кіно апаратного комплексу повинен бути назовні або на сходову клітку, що має вихід назовні. Дозпускається влаштовувати вихід з приміщення кіно апаратного комплексу до фойє чи вестибюля кінотеатру через приміщення, не зв'язане з перебуванням глядачів. Двері кінопроекційного комплексу мають відчинятися в напрямку виходу назовні.

24. У кінотеатрах (у приміщеннях кіноустановок) допускається зберігання не більше сорока частин (рулонів) кіноплівки, укладеної в негорючі фільмостати або в фільмоноски.

25. У приміщеннях, у яких неможливе влаштування кіно апаратного комплексу (навчальні класи, лікарні тощо), дозволяється демонструвати лише 16-мм кінофільми на кінопроекційній апаратурі пересувного типу.

При цьому необхідно дотримуватися таких вимог:

- до роботи на кіноапаратурі допускаються особи, які мають кваліфікаційне посвідчення кіномеханіка (кіно демонстратора) та посвідчення, що підтверджує знання вимог пожежної безпеки і проходження пожежно-технічного мінімуму, з позначками про щорічну перевірку знань;
- кінопроектор не повинен установлюватися біля виходу з приміщення і ускладнювати евакуацію людей;
- підключення проектора до електричної мережі повинно здійснюватися лише справними електропроводами за допомогою штепсельних розеток та вилок;
- місце показу повинно бути забезпечене вогнегасниками, кількість яких визначається відповідно до вимог щодо оснащення об'єктів первинними засобами пожежогасіння (додаток 2);
- кінофільми, призначені для демонстрування, повинні зберігатися в закритих негорючих коробках або фільмоносках;
- показ фільмів у класах або аудиторіях у разі присутності учнів у кількості понад 50 осіб допускається лише за наявності двох евакуаційних виходів з приміщення.

26. Усі особи, які забезпечують масовий показ кіно- та відеофільмів, зобов'язані мати відповідне кваліфікаційне посвідчення та документ про проходження пожежно-технічного мінімуму, а також щорічної перевірки знань відповідно до Типового положення про інструктажі, спеціальне навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки на підприємствах, в установах та організаціях України, затвердженого наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 29.09.2003 N 368 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.12.2003 за N 1148/8469.

27. Приміщення для масового показу відеофільмів можуть розміщуватися в будівлях I та II ступеня вогнестійкості на будь-якому надземному поверсі, а в решті будівель – не вище другого поверху з урахуванням вимог ДБН В.2.2-9-99 "Громадські будинки та споруди". Місткість відео залів має бути не менше 1,5 м² площі підлоги на одного глядача, а відео кабін – 2,0 - 2,5 м² на одного глядача. При цьому кількість місць у відео залах не повинна перевищувати 100, а у відео кабінках - 8 одиниць. У разі розміщення відео залів у будівлях та приміщеннях іншого призначення слід враховувати відповідні правила пожежної безпеки.

28. Телевізори, відеомагнітофони, монітори, відео проекційні пристрої та інше обладнання відеокомплексів повинні експлуатуватися в повній відповідності з інструкціями заводів-виготовлювачів.

Лінії електроживлення обладнання відеокомплексів повинні бути виконані окремо від ліній інших споживачів електроенергії, мати власні пристрої для відключення і встановлені в місцях, доступних для обслуговуючого персоналу. Для кожної одиниці обладнання на місці його

встановлення повинна бути передбачена індивідуальна розетка, змонтована з урахуванням можливості негайного відключення обладнання від електромережі.

29. Відеокасети слід зберігати на стелажах або в шафах, виготовлених із негорючих матеріалів. Основний фонд відеокасет необхідно розміщувати у спеціально призначеному для їх зберігання приміщенні. Безпосередньо в пункті прийому й видачі одночасно може перебувати не більше 100 одиниць відеокасет.

30. Не допускається:

- виготовляти піротехнічні вироби кустарним способом, а також зберігати їх у видовищних установах, приміщеннях та на трибунах стадіонів, в інших місцях з масовим перебуванням людей (зберігання й використання таких виробів має здійснюватися у відповідності до вимог спеціальних правил);

- улаштовувати антресолі в бутафорських і меблевих цехах, декораційних складах, на сценах, у кишнях сцени та в інших приміщеннях видовищних установ;

- зберігати дерев'яні верстати, горючий інвентар, бутафорії та декорації у трюмах, на колосниках, робочих майданчиках, заекранному просторі, у підвалах, розташованих під залом для глядачів;

- палити на сцені та поза спеціально відведеними місцями;

- улаштовувати житлові приміщення та допускати тимчасове проживання громадян у видовищних та культурно-освітніх установах;

- здавати в оренду приміщення діючих музеїв, картинних галерей для розміщення в них організацій іншого призначення;

- зберігати й застосовувати ЛЗР та ГР, балони з газами та інші вогнебезпечні речовини і матеріали в основних будівлях видовищних установ, музеїв та картинних галерей;

- зберігати рідкісні книжки й рукописи, фонди музеїв та картинних галерей у приміщеннях зі стінами (перегородками), що мають покриття з горючих та важкогорючих матеріалів, а також разом з іншими пожежонебезпечними речовинами й матеріалами;

- проводити масові заходи, коли протипожежні пристрої (протипожежна завіса, димові люки, автоматичні установки пожежогасіння тощо) є несправними або вимкненими;

- користуватися електронагрівальними приладами у приміщеннях, за винятком місць, що спеціально відведені та обладнані для цієї мети;

- проводити спектаклі, концерти й інші масові заходи за відсутності на сцені пожежного поста з числа працівників пожежної охорони об'єкта або членів ДПД;

- застосовувати у видовищних та культурно-просвітницьких установах декорації і сценічне оформлення, виготовлене з горючих синтетичних матеріалів (пінопласту, поролону, полівінілу тощо);

- розміщати під залами та сценами столярні, швейні майстерні, склади та інші подібні приміщення для зберігання або використання горючих матеріалів;

- чистити перуки, костюми бензином, ефіром та іншими ЛЗР та ГР безпосередньо в будівлі видовищної установи;

- застосовувати піротехнічні вироби при проведенні культурно-масових заходів без письмового погодження з органами державного пожежного нагляду.

6. Підприємства торгівлі та харчування

1. Можливість розміщення підприємств торгівлі й харчування в будівлях іншого призначення (у тому числі житлових), а також заходи щодо їх відділення від інших приміщень цих будівель протипожежними перепонами встановлюються, виходячи з вимог будівельних норм.

Торговельні підприємства для продажу ЛГР, ГР та горючих газів (балонів з газами, фарб, розчинників, інших пожежонебезпечних товарів побутової хімії), боєприпасів та піротехнічних виробів розміщувати в будівлях іншого призначення не допускається.

2. Товари, які мають підвищену пожежну небезпеку (сірники, парфуми, одеколони, аерозольні упаковки тощо), необхідно зберігати нарізно від інших товарів у спеціально пристосованих приміщеннях.

Торговлю цими товарами у великих магазинах, універмагах, торгових центрах рекомендується здійснювати на верхніх поверхах будинків.

3. У робочий час завантаження товарів та вивантаження тари має здійснюватися шляхами, не зв'язаними з евакуаційними виходами для покупців з торгових залів.

У великих магазинах з чималою кількістю покупців доставка товарів у секції повинна провадитися до відкриття магазину.

4. Склади (комори) горючих товарів або товарів у горючій упаковці слід розміщувати біля зовнішніх стін та відділяти їх протипожежними перегородками 1-го типу від торговельної зали площею 250 м² більше.

Комори, в яких зберігаються горючі товари, повинні розділятися протипожежними перегородками 1-го типу на відсіки площею не більше 700 м². За наявності автоматичних засобів пожежогасіння площа відсіків може бути збільшена вдвічі.

5. Розфасовку пожежонебезпечних товарів необхідно вести у спеціальних приміщеннях, пристосованих для цієї мети.

6. Розташування технологічного обладнання на підприємствах торгівлі, у ресторанах, кафе, їдальнях тощо треба виконувати таким чином, щоб воно не перешкоджало вільній евакуації відвідувачів у разі пожежі.

7. Ширина проходів між прилавками і обладнанням за прилавком має бути не менше 0,9 м.

8. Місткість торгових та обідніх залів повинна відповідати вимогам норм проектування, а в разі їх відсутності визначатися з розрахунку не

менше 1,35 м² на одного відвідувача крамниці та не менше 1,4 м² на одне посадочне місце в ресторані, кафе, їдальні.

Адміністрація торговельних підприємств, ресторанів, кафе, їдальнь не повинна допускати переповнення залів відвідувачами.

9. В обідніх залах повинні постійно утримуватися вільними основний прохід завширшки не менше 1,35 м, що веде до евакуаційних виходів, а також проходи до окремих посадочних місць.

10. Установлення в обідніх залах тимчасових естрад, помостів, освітлювальної та електромузичної апаратури, прокладання кабелів та проводів слід здійснювати таким чином, щоб не погіршились умови евакуації.

11. Забороняється:

- зберігати горючі матеріали, відходи, упаковку та контейнери в торгових, обідніх залах та на шляхах евакуації (вони повинні видалятися щодня з мірою накопичення);

- зберігати горючі товари або негорючі товари в горючій упаковці у приміщеннях, які не мають віконних отворів або спеціальних засобів димовидалення;

- торгувати пожежонебезпечними товарами побутової хімії, лаками, фарбами, розчинниками та іншими ЛЗР та ГР, розфасованими у скляну тару місткістю більше одного літра кожна, а також пожежонебезпечними товарами без попереджувальних написів типу "Вогнебезпечна", "Не розпилювати поблизу вогню" тощо;

- порушувати конструкції дим непроникних негорючих діафрагм, установлених у вітражах багатоповерхових будівель на рівні кожного поверху;

- розміщувати відділи, секції, прилавки, лотки для продажу пожежонебезпечних товарів ближче 4 м від виходів, сходових кліток та інших евакуаційних шляхів;

- зберігати на вантажно-розвантажувальних рампах товари і тару;

- зберігати одночасно в магазині більше 15 тис. одиниць аерозольних виробів і більше 2 тис. пляшок (чи більше 1 м³) спирту та інших рідин, що є ЛЗР;

- установлювати в торгових залах балони з горючими газами для наповнення повітряних куль та інших потреб;

- проводити вогневі роботи під час перебування людей у торгових та обідніх залах;

- організовувати торгівлю, розміщувати торговельні й ігрові автомати на площадках сходових кліток та інших шляхах евакуації;

- розміщувати товари побутової хімії, лаки, фарби, розчинники, товари в аерозольній упаковці ближче 0,5 м від приладів опалення та у віконних вітринах;

- користуватися у складських приміщеннях та приміщеннях для підготовки товарів до продажу побутовими електронагрівальними приладами;

- прасувати одяг електропрасками безпосередньо в торгових залах та на складах (для прасування повинно бути виділене і відповідним чином обладнане спеціальне приміщення).

7. Заходи пожежної безпеки під час продажу ГР

1. Зберігати й продавати гас, інші ГР дозволяється лише у будівлях, що стоять окремо і споруджені з негорючих матеріалів, включаючи підлоги, перекриття та двері. Рівень підлоги в цих будівлях має бути нижче позначки землі для виключення розтікання рідин у разі аварій. У таких будівлях пічне опалення не дозволяється.

2. Торгові зали мають бути ізольовані протипожежною перегородкою 1-го типу від приміщень, у яких установлені резервуари або посудини з ГР.

Місткість резервуарів (бочок та інших посудин) не повинна перевищувати 5 м³.

3. Місткість роздавального бака не повинна перевищувати 100 л. Трубопровід подання ГР з резервуарів у роздавальні баки має закріплюватися нерухомо і мати біля роздавального бака та біля резервуара вентилі. Посудини та трубопроводи треба заземлювати не менше ніж у двох місцях і не рідше одного разу на рік проводити перевірку надійності заземлення з вимірюванням електричного опору.

4. Прилавок для відпускання ГР повинен бути виготовлений з негорючого матеріалу, який виключає іскроутворення під час удару.

5. У приміщенні для торгівлі гасом та іншими ГР не допускається зберігання горючих пакувальних матеріалів (дерев'яних ящиків, картону, паперу, стружки, соломи тощо). Тара з-під ГР та пакувальні матеріали повинні зберігатися на спеціальних, ізольованих огорожею, майданчиках.

6. Продаж гасу та інших ГР безпосередньо з автоцистерн повинен здійснюватися на відстані не менше 15 м від розташованих поблизу будівель з урахуванням рельєфу місцевості (місце стоянки автоцистерни повинно мати планувальну позначку не вище позначок місць розташування будівель, споруд, відкритих майданчиків тощо).

8. Заходи пожежної безпеки під час продажу боєприпасів та піротехнічних виробів

1. Продаж боєприпасів (порох, споряджені набої, капсулі) та піротехнічних виробів дозволяється лише на верхніх поверхах спеціалізованих крамниць, опалення яких повинно бути центральним.

2. Для зберігання боєприпасів та піротехнічних виробів слід передбачати не менше двох металевих шаф (одна для зберігання пороху, друга – для капсулів та споряджених набоїв), розміщуваних у приміщеннях, відгороджених протипожежними перегородками та

перекриттями. Розміщення комірок (шаф) у підвальному приміщенні не допускається. Забороняється зберігати порох укупі з капсулями або спорядженими набоями.

3. Порох можна викладати на прилавок разом із капсулями й набоями лише для продажу покупцеві.

4. Порох повинен продаватися лише в заводській упаковці. Розкривати ящики з боєприпасами слід за межами складських приміщень.

5. Безпосередньо у будівлях крамниць дозволяється зберігати лише по одному ящику димного та бездимного пороху (по 50 кг) та до 15 тисяч споряджених набойів. Заготівельним конторам дозволяється зберігати до 200 кг пороху.

9. Заходи пожежної безпеки на речових ринках

1. Розміщення ринку (за дозволом місцевих органів влади) в будівлях, спорудах, на відкритих територіях (стадіонах тощо) не повинно підвищувати їхню пожежну небезпеку і порушувати встановлені для цих будівель (споруд) та територій вимоги пожежної безпеки.

2. Торговельне обладнання повинно розміщуватися з таким розрахунком, щоб уздовж рядів забезпечувалися вільні проходи до евакуаційних виходів завширшки не менше 2 м.

3. Через кожні 25 м торгового ряду повинні влаштовуватися поперечні проходи завширшки не менше 1,4 м.

4. Кіоски і ларьки, які встановлюються, якщо це не суперечить нормативним вимогам пожежної безпеки, у будівлях та спорудах, повинні бути виготовлені з негорючих матеріалів.

5. Установлення на території ринку кіосків, ларьків та інших тимчасових будівель повинно проводитися згідно з вимогами пункту 4.1.16.

6. Монтаж та експлуатація в кіосках і ларьках електроустановок, у тому числі електроопалювальних приладів, повинні здійснюватися з урахуванням вимог підрозділу 5.1 цих Правил.

7. Кожний кіоск, ларьок і подібні будівлі, що експлуатуються, повинні бути забезпечені вогнегасником.

8. Забороняється застосовувати для освітлення кіосків та ларьків свічки та інші джерела відкритого вогню.

10. Промислові підприємства

1. Технологічне обладнання за нормальних режимів роботи повинно бути пожежобезпечним, а на випадок небезпечних несправностей та аварій необхідно передбачати захисні заходи, що обмежують масштаб та наслідки пожежі. Обладнання, призначене для використання пожежонебезпечних та вибухонебезпечних речовин і матеріалів, має відповідати конструкторській документації.

2. Технологічні процеси необхідно проводити відповідно до регламентів та іншої, затвердженої у встановленому порядку, нормативно-технічної та експлуатаційної документації.

3. На всі застосовувані в технологічних процесах речовини й матеріали повинні бути дані про показники їх пожежної небезпеки згідно з ГОСТ 12.1.044-89 "ССБТ. Пожаровзрывоопасность веществ и материалов. Номенклатура показателей и методов их определения".

Характеристики пожежної небезпеки застосовуваних або вироблюваних (отримуваних) речовин та матеріалів повинні бути вивчені з обслуговуючим персоналом. Персонал зобов'язаний дотримуватися під час роботи з пожеж вибухонебезпечними речовинами та матеріалами вимог маркування і попереджувальних написів, які нанесені на упаковках або наведені у вказівках щодо їх застосування.

4. Спільне застосування (якщо це не передбачено технологічним процесом), зберігання й транспортування речовин та матеріалів, котрі в результаті взаємодії один з одним викликають займання, вибух або утворюють горючі і токсичні гази (суміші), не дозволяється.

5. У вибух пожежонебезпечних та пожежонебезпечних приміщеннях (дільницях, майстернях, цехах тощо) та на устаткуванні, що становить небезпеку вибуху або займання, необхідно вивішувати знаки, які забороняють користування відкритим вогнем, а також знаки, що попереджають про обережність за наявності займистих та вибухових речовин за ГОСТ 12.4.026-76 "ССБТ. Цветасигнальные и знаки безопасности".

Власник (орендар) підприємства зобов'язаний ознайомити всіх працівників зі значенням таких знаків.

6. Виробництво, де перебувають в обігу пожеж вибухонебезпечні речовини і матеріали, повинно бути оснащено автоматичними засобами контролю параметрів, значення яких визначають пожеж вибухонебезпечність процесу, сигналізацією граничних значень і системами блокування, які перешкоджають виникненню аварійних ситуацій.

7. Не допускається виконувати виробничі операції на обладнанні, установках, верстатах з неполадками, які можуть спричинити займання та пожежу, а також коли відключені контрольно-вимірювальні прилади, за якими визначаються технологічні параметри (температура, тиск, концентрації газів, парів тощо).

8. Профілактичний огляд, планово-попереджувальний та капітальний ремонт технологічного обладнання повинні здійснюватися в терміни, встановлені відповідними графіками, з урахуванням виконання заходів щодо забезпечення пожежовибухобезпеки, передбачених проектом, технологічним регламентом, технічними умовами.

9. Ремонт устаткування, яке перебуває під тиском, набивання й підтягування сальників на працюючих насосах та компресорах, а також

ущільнення фланців на апаратах і трубопроводах без зниження (стравлювання) тиску в системі не дозволяється.

10. Технологічні лінії, машини та апарати, котрі виконують первинну переробку волокнистих матеріалів, твердих горючих речовин у подрібненому вигляді, повинні мати пристосування для вловлювання (відділення) сторонніх предметів: магнітний захист, комневі пастки тощо.

11. Конструкції витяжних пристроїв (шаф, фарбувальних, сушільних камер тощо), апаратів, трубопроводів повинні запобігати накопиченню пожежонебезпечних відкладені та забезпечувати можливість їх очищення пожежобезпечними способами. Роботи з очищення мають проводитися систематично згідно з технологічними регламентами та фіксуватися в журналі.

12. Технологічне устаткування, апарати і трубопроводи, в яких утворюються речовини, що виділяють пожеж вибухонебезпечні пари, гази та пил, повинні бути герметичними.

13. Двері та люки пило збиральних камер і циклонів під час їх експлуатації мають бути зачинені, горючі відходи, зібрані в камерах та циклонах, треба своєчасно видаляти.

14. У вибух пожежонебезпечних приміщеннях (цехах, дільницях тощо) слід застосовувати інструмент, виготовлений з без іскрових матеріалів або у відповідному вибух пожежонебезпечному виконанні.

15. Покриття підлог у приміщеннях категорій А, Б і покриття територій у межах вибухонебезпечних зон класів 1 та 2 згідно з ДНАОП 0.00-1.32-01 мають виконуватися з негорючих і таких, що при ударах не дають іскор, матеріалів.

Конструкція вікон, фрамуг, дверей, металевих майданчиків, містків і сходів у таких вибух пожежонебезпечних приміщеннях і вибухонебезпечних зонах класів 1 та 2 згідно з ДНАОП 0.00-1.32-01 має унеможливити іскроутворення.

16. У виробничих та складських приміщеннях, у яких застосовуються, виробляються або зберігаються речовини й матеріали, здатні утворювати вибухонебезпечні концентрації газів і парів, повинні встановлюватися автоматичні газоаналізатори для контролю за станом повітряного середовища.

За відсутності газоаналізаторів, які випускаються серійно, необхідно здійснювати періодичний лабораторний аналіз повітряного середовища.

17. У приміщеннях, де застосовуються легкозаймісті горючі рідини та гази, має передбачатися централізоване подавання їх до робочих місць. Доставка цих рідин у невеликих кількостях дозволяється в безпечній негорючій тарі спеціальної конструкції.

Тара повинна бути виготовлена з неіскроутворюючих металів і щільно закриватися.

18. У гідросистемах із застосуванням ГР необхідно встановити контроль за їх рівнем у баку і не допускати перевищення в системі тиску, вказаного в паспорті.

У разі появи підтікань масла течу слід негайно усунути, а масло прибрати за допомогою тирси або шмаття та видалити з приміщення у спеціально відведене місце.

19. У приміщеннях, де є виділення горючого пилу, стружки тощо, підлога, стеля, стіни, конструкції та устаткування повинні систематично прибиратися. Періодичність прибирання встановлюється в інструкціях, затверджених адміністрацією підприємства.

20. Для миття і знежирювання устаткування, виробів, кріпильних та інших деталей тощо повинні застосовуватися, як правило, негорючі мийні засоби, а також ультразвукові та інші безпечні в пожежному відношенні установки чи способи.

21. Лакофарбові матеріали повинні подаватися на робочі місця в готовому вигляді централізовано (у тарі, що герметично закривається, або по трубах) і не більше змінної потреби. Складання й розведення всіх видів лаків та фарб слід здійснювати на відкритому майданчику або у спеціально виділеному ізольованому приміщенні, розташованому біля зовнішньої стіни з віконними отворами. Це приміщення повинно мати самостійний евакуаційний вихід.

22. Замірювання рівня ЛЗР та ГР у резервуарах (посудинах) та відбирання проб слід проводити у світлий час доби. Неприпустимо робити замірювання рівня та відбирання проб ручним способом під час грози, закачування або відкачування згаданих речовин.

Забороняється подавання таких рідин у резервуари та інші посудини "падаючою струминою". Швидкість наповнення і спорожнення резервуара не повинна перевищувати сумарної пропускної спроможності встановлених на ньому дихальних клапанів (вентиляційних патрубків).

23. Сушильні приміщення (камери, шафи) для сировини, напівфабрикатів і пофарбованих готових виробів мають бути обладнані виробничою автоматикою, яка відключає нагрівні прилади в разі підвищення температури вище допустимої. Дозволяється ручне відключення сушильного обладнання в разі постійного спостереження за ним обслуговуючого персоналу.

Сушильні камери періодичної дії перед кожним завантаженням повинні очищуватися від виробничого сміття.

24. Захисні мембрани вибухових запобіжних клапанів за видом матеріалу та за товщиною мають відповідати проектним даним.

Треба регулярно (не рідше одного разу на квартал) перевіряти справність вогнезагороджувачів та чистоту їх вогнегасної насадки, а також справність мембранних клапанів. Терміни перевірки повинні бути вказані у цеховій інструкції.

25. Після закінчення роботи просочувальні ванни, а також ванни з охолоджуючими ГР повинні закриватися кришками.

26. Просочувальні, загартовувані та інші ванни з ГР слід обладнувати пристроями аварійного зливання в підземні резервуари, розміщені поза будівлею.

Кожна ванна повинна мати місцеве видалення горючих парів.

27. У деревообробних підрозділах не допускається:

- зберігати лісоматеріали в кількості, що перевищує змінну потребу;
- залишати після закінчення роботи неприбраними готову продукцію, стружки, тирсу, деревний пил, мастила, оліфу, лаки, клей та інші горючі рідини й матеріали;

- експлуатувати лісопилльні рами, кругло пильні, фрезерно пильні та інші верстати й агрегати в разі торкання пил об огорожу, перекошу рамки пили, ослаблення та неправильної підгонки повзунів, несправних систем охолодження і змащення, нагрівання підшипників вище 70° С, вимкнених систем місцевої вентиляції або за їхньої відсутності, а також коли порушена герметичність повітроводів.

28. Клеєварки треба розмішати в ізольованому приміщенні або у відведеному для цього безпечному місці. Клей на основі синтетичних смол та легкогорючих розчинників слід зберігати в негорючих ящиках. Розігрівати клей необхідно парою або за допомогою електроприладів з "водяними банями".

29. Мешкання людей у виробничих будівлях, на складах та територіях підприємств не дозволяється.

11. Об'єкти зберігання, ремонту і технічного обслуговування транспорту

1. Транспорт у приміщеннях, під навісами або на спеціальних майданчиках повинен розміщатися відповідно до вимог будівельних норм та норм технологічного проектування таких підприємств.

2. Для приміщень та майданчиків із зберіганням понад 25 одиниць транспорту необхідно розробляти спеціальний план розміщення транспортних засобів з описанням черговості та порядку евакуації в разі виникнення пожежі.

Цим планом має передбачатися чергування персоналу в нічний час, вихідні та святкові (неробочі дні), а також визначатися порядок зберігання ключів запалювання з розрахунком на те, щоб черговий міг скористатися ними в разі необхідності евакуації транспорту.

3. Місця зберігання транспорту (крім індивідуального) повинні бути забезпечені буксирними тросами та штангами з розрахунку один трос (штанга) на 10 одиниць техніки.

4. Над приміщеннями, де знаходяться гаражі, не допускається розміщати приміщення з масовим перебуванням людей.

Приміщення для обслуговування автомобілів (за винятком приміщень для миття й прибирання) слід відділяти протипожежними стінами (перегородками) від приміщень для зберігання автомобілів.

Під горючими (дерев'яними) навісами дозволяється зберігати не більше 20 машин.

5. У приміщеннях, під навісами та на відкритих майданчиках, де зберігається транспорт, не дозволяється:

- установлювати транспортні засоби в кількості, яка перевищує норму, порушувати план їх розміщення, зменшувати відстань між ними, а також від них до конструктивних елементів будівель (споруд);

- захаращувати виїзні ворота і проїзди;

- проводити ковальські, термічні, зварювальні, малярні й дерево оздоблювальні роботи, а також промивання деталей з використанням ЛЗР та ГР (ці роботи повинні здійснюватися у відповідних майстернях підприємства);

- тримати транспортні засоби з відкритими горловинами паливних баків, а також за наявності витікання пального і масла;

- заправляти транспортні засоби паливом та зливати з них паливо (ці роботи повинні виконуватися на заправному пункті);

- зберігати тару з-під пального, а також пальне і масла (крім гаражів індивідуального транспорту), за винятком палива в баках та газу в балонах, змонтованих на автомобілях;

- під заряджати акумулятори безпосередньо на транспортних засобах;

- підігрівати двигуни відкритим вогнем (смолоскипами, паяльними лампами тощо), користуватися відкритими джерелами вогню для освітлення;

- установлювати на загальних стоянках транспортні засоби для перевезення ЛЗР та ГР, а також горючих газів;

- залишати у транспортних засобах промаслені обтиральні матеріали та спецодяг після закінчення роботи;

- залишати автомобілі на стоянці з увімкненим запалюванням;

- ставити на зберігання транспорт з несправною електропроводкою та з увімкненим вимикачем "маси" (де такий є), з несправною пневматичною системою гальмування;

- подавати в разі несправної паливної системи бензин у карбюратор безпосередньо з резервуара через шланг або в інший спосіб;

- допускати накопичення на двигуні та його картері бруду й масла.

6. Кількість виходів з оглядових канав має бути не менше двох. Допускається один з них виконувати по металевих скобах, виходи з оглядових канав не повинні перекриватися транспортними засобами. Після закінчення роботи оглядові канали повинні очищатися від промасленого ганчір'я, розлитих ЛЗР та ГР.

Забороняється влаштування оглядових канав та погребів у гаражах для зберігання автомобілів на газовому паливі.

7. Автомобілі та інші транспортні засоби мають бути забезпечені вогнегасниками відповідно до Переліку транспортних засобів і норм їх оснащення вогнегасниками, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 1997 року N 1128.

Автобуси, тролейбуси та вантажні автомобілі, призначені для перевезення людей і спеціально обладнані з цією метою, мають бути укомплектовані двома вогнегасниками: один має бути в кабіні водія, а другий - у пасажирському салоні автобуса, тролейбуса або в кузові автомобіля.

8. Автоцистерни, призначені для перевезення ЛЗР та ГР, повинні зберігатися в одноповерхових будівлях, ізольованих від інших приміщень протипожежними стінами 2-го типу, або на спеціально відведених для цієї мети відкритих майданчиках.

Автомобілі-цистерни і спеціально обладнані автомобілі, призначені для перевезення небезпечних вантажів, ЛЗР та ГР, повинні мати надійне заземлення, вимикачі для відключення акумуляторної батареї автомобіля, не менше двох вогнегасників, покривало з повсті або негорючого теплоізоляційного матеріалу, пісочницю із сухим піском, лопату. Вихлопні труби в них повинні бути виведені під радіатор і обладнані справними іскрогасниками.

9. У приміщеннях для ремонту та в підсобних приміщеннях не дозволяється здійснювати капітальний та середній ремонт транспорту з баками, наповненими паливом (газобалонних автомобілів - коли заповнені газом балони), та картерами, заповненими маслом.

Під час ремонту бензобаків необхідно попередньо промити їх гарячою водою або розчином каустичної соди, продути парою, просушити гарячим повітрям до повного видалення залишків ЛЗР. Очищення слід здійснювати на відкритому повітрі або у вентилярованому приміщенні, а зварювання чи паяння - з відкритими отворами бензобаків та заповненням резервуара водою.

Миття та знежирювання деталей повинно проводитися з урахуванням вимог пункту. Застосування для миття та знежирювання ЛЗР та ГР дозволяється лише в тих випадках, коли існуючі негорючі речовини і безпечні методи не забезпечують необхідної за технологією чистоти обробки деталей.

Перед проведенням фарбування та сушіння автотранспортних засобів їх бензобаки слід знімати або проводити заходи з їх очищення (пропарювання, сушіння тощо).

10. Не дозволяється експлуатація газобалонних автомобілів з несправною газовою апаратурою та наявності витікання газу через нещільні з'єднання, а також в'їзд (зберігання) автомобілів у приміщення, коли газова апаратура несправна.

11. Під час проведення ремонту, пов'язаного з виконанням зварювальних та фарбувальних робіт (включаючи штучне сушіння), газовий балон повинен бути знятий з автомобіля і продутий.

12. Вимоги пожежної безпеки до об'єктів (транспортних засобів) автомобільного, залізничного, повітряного, річкового та морського транспорту мають встановлюватися відповідними галузевими правилами пожежної безпеки.

13. Окремо розташовані (одно- і двоповерхові) будівлі гаражів I, II, III, IIIа ступенів вогнестійкості боксового типу, призначені для зберігання автомобілів, що належать громадянам, допускається не обладнувати автоматичною пожежною сигналізацією, якщо з кожного боксу є виїзд безпосередньо назовні (на рівень прилеглої до будівлі землі).

12. Збирання зернових

1. До початку збирання врожаю вся збиральна техніка, агрегати та автомобілі повинні мати відрегульовані системи живлення, змащення, охолодження, запалювання, а також бути оснащені справними іскрогасниками, обладнані первинними засобами пожежогасіння (комбайни і трактори - двома вогнегасниками, двома штиковими лопатами, двома мітлами; автомобілі - згідно з пунктами 7.8.7, 7.8.8 та штиковою лопатою). Трактористи, комбайнери, їх помічники та інші особи, задіяні на роботах по збиранню врожаю, повинні пройти протипожежний інструктаж.

2. Корпуси комбайнів повинні бути оснащені заземлювальним металевим ланцюгом, що торкається землі.

3. Збиральну техніку необхідно регулярно перевіряти на щільність з'єднання вихлопної труби з патрубком випускного колектора та колектора з блоком двигуна. У разі появи ознак пробивання прокладок роботу слід припинити до їх заміни.

4. Під час роботи комбайна з підбирачем треба стежити, щоб пружинні зубці підбирача не потрапляли всередину кожуха барабана. У такому випадку треба негайно зупинити комбайн і звільнити зубці.

5. Забороняється сіяти колосові культури на смугах відчуження залізниць та шосейних доріг. Копиці скошеної на цих смугах трави необхідно розташовувати не ближче 30 м від хлібних масивів.

6. Перед дозріванням колосових (у період воскової стиглості) хлібні поля в місцях прилягання їх до лісових та торф'яних масивів, степової смуги, автомобільних шляхів та залізниць мають бути обкошені (із прибиранням скошеного) і оборані смугою не менше 4 м завширшки.

7. У період воскової стиглості збіжжя перед косовицею хлібні масиви необхідно розбити на ділянки площею не більше 50 га. Між ділянками слід робити прокоси не менше 8 м завширшки. Скошений хліб з прокосів треба негайно прибирати. Посередині прокосів робиться проорана смуга не менше 4 м завширшки.

8. Тимчасові польові стани необхідно розташовувати не ближче 100 м від хлібних масивів, токів, скирт тощо. Майданчики польових станів та зернотоків оборюються смугою не менше 4 м завширшки.

9. Безпосередньо на хлібному масиві площею понад 25 га, з якого збирається врожай, необхідно мати наготові трактор з плугом на випадок пожежі.

У разі групового методу збирання до складу збирально-транспортних загонів необхідно включати спеціалізовані автомобілі з насосами (авторідинарозкидачі, водо роздавачі та інші), пристосовані для гасіння пожеж зернових.

10. У період збирання забороняється спалювання стерні, післяжнивних залишків та розведення багать на полях.

11. Зернотоки слід розміщувати від будівель та споруд не ближче 50 м, а від хлібних масивів - не ближче 100 м. Майданчик для току повинен бути очищений від рослинного покриву.

Стоянки туристів (автотуристів), пасіки допускається розміщувати не ближче 100 м від хлібних масивів. Полювання у хлібних масивах та поблизу них забороняється.

12. Не дозволяється:

- робота тракторів, самохідних шасі, автомобілів та іншої збиральної техніки без капотів або з відкритими капотами (для запобігання потраплянню соломи на випускний колектор двигуна). На комбайнах та інших машинах з двигунами внутрішнього згорання, які не мають капотів, випускний колектор повинен бути захищений металевим щитком, що закриває його вздовж усієї довжини зверху та збоку;

- застосування паяльних ламп для випалювання пилу радіаторів двигунів;

- заправлення збиральної техніки у хлібних масивах;

- заправлення машин у нічний час у польових умовах.

13. Трактори, комбайни та інші самохідні машини, обладнані електричним пуском двигуна, повинні мати вимикач для відключення акумулятора від споживача струму. Клеми акумулятора, стартера дистанційного електромагнітного пускача та генератора повинні бути захищені від потрапляння на них струмопровідних предметів, їх електропроводка повинна бути справною і надійно закріпленою.

14. Радіатори двигунів, вали бітерів, соломонабивачів, транспортерів, підбирачів, шнеки та інші вузли й деталі збиральних машин повинні своєчасно очищуватися від пилу, соломи та зерна.

15. У польових умовах заправлення паливом збиральної техніки повинне здійснюватися за межами поля (не ближче 30 м) паливозаправниками, коли заглушені двигуни.

16. У місцях зберігання сільськогосподарської та іншої техніки, що використовується під час збирання врожаю, у приміщеннях ремонтних майстерень повинні дотримуватися протипожежні вимоги.

У разі тимчасового зберігання (стоянок) тракторів, комбайнів, автомобілів та інших самохідних машин у польових умовах необхідно розміщувати їх на очищених від стерні та сухої трави майданчиках, віддалених від скирт (стогів) соломи, сіна, токів, хлібних масивів на відстань не менше 100 м, а від будівель - не менше 50 м. Ці майданчики мають бути оборані смугою не менше 4 м завширшки.

Ремонт збиральних машин і агрегатів за потребою допускається не ближче 30 м від хлібних масивів та інших посівів.

13. Заготівля, зберігання грубих кормів. Скиртування

1. Під час роботи трактора з тросово-рамочною волокушою її трос або ланцюг повинні бути такої довжини, щоб солома знаходилася на відстані не ближче 5 м від трактора. На гаку троса слід установлювати обмежувач, який перешкоджає ковзанню кільця по тросу.

Під час роботи трактора в агрегаті зі стогокладом випускний колектор та випускна труба двигуна повинні бути захищені від потрапляння соломи і перебувати під постійним наглядом.

2. Площа основи однієї скирти (стогу) не повинна перевищувати 300 м², а штабеля пресованого сіна чи соломи – 500 м².

Біля штабеля пресованого сіна чи соломи необхідно мати два гаки завдовжки не менше висоти штабеля.

Скирти (стоги) на відстані 5 м від основи повинні бути оборані захисними смугами не менше 4 м завширшки.

3. Протипожежні розриви між скиртами (стогами), штабелями мають бути не менше 20 м.

Відстань від скирт (стогів), штабелів грубих кормів повинна бути не менше 15 м до ліній електропередачі, 20 м – до доріг, 50 м – до будівель та споруд.

4. Скирти (стоги), штабелі дозволяється розташовувати попарно, при цьому розриви між скиртами (стогами), штабелями в одній парі мають бути не менше 6 м, а між сусідніми парами – не менше 30 м. Протипожежні розриви між двома парами повинні бути проорані смугою не менше 4 м завширшки на відстані 5 м від основи скирти (стогу), штабеля.

5. Трактори та автомобілі, що працюють на механічному навантаженні і на транспортуванні соломи та сіна, необхідно обладнати іскрогасниками.

Для запобігання загорянню кормів від безпосереднього зіткнення з вихлопними трубами, колекторами або глушниками автомобілі та трактори-тягачі, зайняті на вантажно-розвантажувальних роботах, не повинні під'їжджати до скирт (стогів), штабелів ближче 3 м.

6. Під час навантаження кормів безпосередньо в кузов автомобіля його двигун має бути заглушений. Перед виїздом слід ретельно оглянути місце стоянки і прибрати соломі, сіно поблизу вихлопної труби.

7. Сіно необхідно складувати в конічні стоги (копиці) або під навіси з вологістю, яка відповідає ГОСТ 27978-88 "Корма зеленые. Технические условия" та ГОСТ 4808-87 "Сено. Технические условия".

Розриви між стогами (копицями) з сіном, що має підвищену вологість, повинні становити не менше 20 м. У стогах (копицях) сіна з підвищеною вологістю, схильного до само загоряння, необхідно впродовж 60 днів після скиртування здійснювати температурний контроль за допомогою ртутних термометрів, які вставляють у металеві труби і розміщують у стозі на різній глибині. Якщо температура перевищує 50° С, стіг слід розібрати та просушити.

8. Площа відсіків будівель (навісів) для зберігання грубих кормів між протипожежними стінами не повинна перевищувати 1000 м², а кількість кормів – 200 тон.

9. У разі зберігання запасу грубих кормів у прибудовах (вбудованих приміщеннях) вони мають бути відділені від будівель ферм протипожежними перегородками 1-го типу й перекриттями 3-го типу. Прибудови чи вбудовані приміщення повинні мати виходи безпосередньо назовні.

10. Штучне сушіння сіна повинне здійснюватися агрегатами (установками) заводського виготовлення.

Під час досушування грубих кормів у закритих приміщеннях вентилятори мають встановлюватися із зовнішнього боку будівель (споруд) на відстані не менше 1 м від негорючих стін (перегородок), не ближче 2 м від огорожувальних конструкцій з горючих матеріалів груп Г1, Г2 та не ближче 2,5 м від огорожувальних конструкцій з горючих матеріалів груп Г3, Г4. Повітроводи мають бути виконані з негорючих матеріалів.

Місця встановлення вентиляторів повинні бути обгороджені. Повітрозабірний отвір вентилятора необхідно захищати від потрапляння горючих матеріалів (сіна, соломи тощо) металевою сіткою з чарунками не більше 25 x 25 мм.

11. Пускова електроапаратура повинна знаходитись у місцях, що дозволяють спостерігати за процесом запуску вентиляторів, на окремо розташованій опорі і на відстані не менше 5 м від будівель (споруд).

Під час досушування грубих кормів під навісом (у скирті, стозі) вентилятор повинен встановлюватися на відстані не менше 2,5 м від навісу (скирти). Провід (кабель), який живить електродвигун, необхідно прокласти в землі. Повітровід повинен бути виконаний з негорючого матеріалу.

12. На закритих складах (навісах) грубих кормів загальний електричний вимикач повинен розміщуватися поза будівлями (навісами) на негорючій стіні, а для будівель (навісів) з горючих матеріалів - на окремо розташованій опорі і бути вміщеним у шафу або нішу, які по закінченні робіт пломбуються.

Встановлення електровимикачів у середині складів (навісів) не дозволяється.

13. Стоянка автомобілів, тракторів та інших транспортних засобів на території складів грубих кормів забороняється.

14. Місця постійного складування грубих кормів мають бути обгороджені та обладнані блискавкозахистом.

14. Зерносклади, зерносушарні

1. Щороку перед початком збирання врожаю зерносклади та зерносушарні повинні перевірятися власником на відповідність вимогам пожежної безпеки. Виявлені вади у їх протипожежному стані необхідно усувати до початку сушіння та приймання зерна.

2. Зерносклади слід розміщувати в окремо розташованих будівлях. Ворота в них повинні відчинятися назовні і нічим не захаращуватися.

3. У разі завантаження складів зерном насипом відстань від верху насипу до горючих конструкцій покриття, а також світильників та електропроводів має бути не менше 0,5 м.

У місцях транспортування зерна через отвори у протипожежних перепонах слід установлювати захисні пристрої (протипожежні клапани та інше).

4. Під час експлуатації зерноскладів та зерносушарень не дозволяється:

- зберігати вкупі із зерном небезпечні в пожежному відношенні матеріали, а також будь-яке устаткування;

- застосовувати в середині складських приміщень зерноочисні та інші машини з двигунами внутрішнього згоряння;

- застосовувати електро побутові та саморобні електронагрівні прилади;

- працювати на пересувних механізмах, коли зачинені ворота з обох боків складу;

- засипати зерно вище рівня транспортерної стрічки і допускати тертя стрічки об конструкції транспортера;

- розпалювати сушарки, які працюють на твердому паливі, за допомогою ЛЗР та ГР, а ті, що працюють на рідкому паливі, - за допомогою смолоскипів;

- залишати без нагляду працюючі зерносушилки;

- працювати на сушарках з несправними приладами контролю температури і автоматики відключення подавання палива в разі згасання факела в топці та системою електрозапалювання.

5. Відстань між складом зерна та пересувним сушильним агрегатом має бути не менше 10 м.

6. Будова топок сушарок повинна виключати вилітання іскор. Димові труби слід обладнувати іскрогасниками, а в місцях їх проходження через горючі конструкції треба влаштувати протипожежні переділки.

7. Сушильна камера сушарок шахтного та жалюзійного типів повинна заповнюватися зерном таким чином, щоб над сушильними коробами або жалюзі був шар зерна не менше 0,4 м завтовшки.

8. Сушильні агрегати, які працюють на рідкому паливі, повинні бути обладнані приладами контролю теплоносія та автоматики безпеки, що забезпечують відключення подавання палива в разі згасання факела в топці, підвищення температури та падіння тиску повітря перед форсункою.

9. Під час роботи сушарки повинен здійснюватися контроль за температурою зерна шляхом відбирання проб за кожні дві години.

10. Для запобігання утворенню застійних ділянок очищення завантажувально-розвантажувальних механізмів сушарки від пилу та зерна необхідно проводити через кожну добу її роботи.

11. Під час вентилявання зерна в зерноскладах вентилятори слід встановлювати на відстані не менше 2 м від стін з матеріалів груп горючості Г1, Г2 та не ближче 2,5 м від стін з матеріалів груп горючості Г3, Г4. Повітроводи мають виготовлятися з негорючих матеріалів.

12. Дерев'яні конструкції (опори, галереї тощо) в середині зерноскладів, очисних та робочих башт повинні бути оброблені вогнезахисною речовиною.

15. Приготування і зберігання вітамінного трав'яного борошна

1. Агрегати для приготування вітамінного трав'яного борошна повинні бути встановлені під навісом або у приміщеннях. Конструкції навісів та приміщень з матеріалів груп горючості Г3, Г4 мають бути оброблені вогнезахисними засобами, які забезпечують I або II групу вогнезахисної ефективності.

Агрегати повинні мати справні прилади контролю температурного режиму та автоматику безпеки, котра відключає подавання палива в разі обриву полум'я форсунки.

2. Протипожежні розриви від пункту приготування трав'яного борошна до будівель, споруд, цистерн з пально-мастильними матеріалами повинні бути не менше 50 м, а до відкритих складів грубих кормів - не менше 150 м.

3. Витратний паливний бак слід встановлювати поза приміщенням агрегату на відстані не менше 2 м від зовнішньої стіни з негорючих матеріалів (без отворів). Паливо проводи повинні виготовлятися з металевих труб і мати не менше двох вентилів: один біля агрегату, а другий біля паливного бака.

4. Щоб уникнути забивання циклона сухою масою та для запобігання її загорянню в сушильному барабані зелена маса повинна подрібнюватися до 30 мм завдовжки і безперервно подаватися в агрегат.

5. У разі виявлення горіння продукту в сушильному барабані необхідно останній до пожежі вихід продукту в кількості 150 кг та перший після ліквідації пожежі вихід продукту в кількості не менше 200 кг не складувати в загальному сховищі, а розміщати окремо в безпечному місці та тримати під наглядом не менше 48 годин.

6. Приготоване й завантажене в мішки борошно необхідно витримати під навісом не менше 48 годин для зниження його температури.

7. Вітамінне трав'яне борошно повинно зберігатися в окремо розташованому складі або в ізольованому від інших приміщень протипожежними стінами й перекриттями відсікові, який має самостійний вихід та надійну вентиляцію. Не дозволяється потрапляння вологи у склад, зберігання борошна навалом, а також разом з іншими речовинами та матеріалами.

8. Мішки з борошном повинні складатися у штабелі заввишки не більше 2 м, по два мішки в ряду. Проходи між рядами повинні бути не менше 1 м завширшки, а вздовж стін - 0,8 м.

9. Щоб уникнути само загоряння борошна, що зберігається, необхідно періодично контролювати його температуру.

16. Первинна обробка льону, коноплі, хмелю та інших технічних культур

1. Приміщення для обробки льону, коноплі, хмелю та інших технічних культур (далі - технічних культур) мають бути ізольовані від машинного відділення. Вихлопні труби двигунів внутрішнього згоряння слід обладнувати іскрогасниками. У разі виведення труб через горючі конструкції повинні влаштовуватися протипожежні переділки розміром не менше 0,25 м.

2. Зберігання сировини (соломки, трести) може здійснюватися у стогах, шоках (під навісами), закритих складах, а волокна та клоччя - лише в закритих складах.

3. Забороняється:

- зберігання та обмолочування технічних культур на території ферм, ремонтних майстерень, гаражів тощо;

- в'їзд автомашин, тракторів до виробничих приміщень, складів продукції та шохів (автомашини повинні зупинятися на відстані не ближче 5 м, а трактори - не ближче 10 м від зазначених будівель, скирт та шоків);

- влаштування пічного опалення у м'яльно-тіпальному цеху.

4. Автомобілі, трактори та інші самохідні машини, які в'їжджають на територію пункту обробки технічних культур, повинні бути обладнані справними іскрогасниками.

5. Транспортні засоби, коли вони під'їжджають до скирт (шоків), повинні бути повернені до них боком, протилежним напрямку виходу відпрацьованих газів із вихлопних систем двигунів.

6. На території пункту обробки технічних культур місця для паління слід розміщати не ближче 30 м від виробничих будівель та місць складування готової продукції.

7. Дахи будівель первинної обробки льону та інших технічних культур мають виготовлятися з негорючих матеріалів.

8. Природне сушіння трести, хмелю повинне здійснюватися на спеціально відведених ділянках.

Штучне сушіння трести, хмелю необхідно здійснювати лише у спеціальних сушарнях, клунях (стодолах).

9. Сушарні, розміщені у виробничих будівлях, повинні бути відділені від інших приміщень протипожежними перегородками 1-го типу.

Горючі конструкції будівель сушарень та сушильних камер, які розташовані окремо, повинні бути поштукатурені з обох боків.

10. Стационарні сушарні (ССЛ-ВИСХОМ, ЗС-ВИСХОМ тощо), якщо вони використовуються для сушіння, повинні відповідати таким умовам:

- склепіння і внутрішні поверхні стінок топки печі та циклона виготовляють із обпаленої цегли, а зовні піч штукатурять та білять вапном;

- повітроводи зовні захищають шаром негорючої теплоізоляції (не менше 50 мм), а в місцях з'єднань встановлюють прокладки з негорючих теплоізоляційних матеріалів;

- температуру теплоносія в корпусі вентилятора контролюють термометром у металевій оправі;

- на початку підземного розподільчого каналу встановлюють іскрогасник;

стілки каналів виготовляють з цегли, канали зверху перекривають залізобетонними плитами або іншими негорючими конструкціями;

- у місці проходження димової труби через обрешітку покрівлі влаштовують переділку розміром не менше 0,5 м.

11. Конструкція печей, які влаштовують у клунях для сушіння льон трести, хмелю, повинна виключати потрапляння іскор у середину приміщення.

У клунях та сушарнях улаштування над піччю колосників для укладання льону або хмелю забороняється. Відстань від печі до конструкцій з матеріалів груп горючості Г3, Г4 повинна бути не менше 1 м, а до конструкцій з матеріалів груп горючості Г1, Г2 - не менше 0,7 м. Колосники з боку печі повинні мати огорожу на всю висоту приміщення.

12. У сушарнях та клунях слід дотримуватися таких вимог:

- температура теплоносія під час сушіння льон трести повинна бути не більше 80° С, а під час сушіння головок льону - не більше 50° С;

- у топці печі повинно забезпечуватися повне згоряння палива, у димових газах не повинно бути іскор та незгорілих часток палива;

- вентилятор слід вмикати не раніше, ніж через годину після початку топлення. Не можна допускати появи в сушильних камерах теплоносія з ознаками диму;

- після однієї зміни роботи сушарки необхідно видалити золу з топінного простору, осадових камер, циклона-іскрогасника та камери змішування. Димові труби слід очищати не рідше, ніж через 10 днів роботи сушарки;

- очищення лотків та сушильних камер від опалої трести та різних відходів необхідно здійснювати щоразу перед завантаженням нової трести для сушіння. Зберігання запасу трести і льоноволокна у приміщенні сушарні забороняється;

- після завантаження трести в клуню необхідно прибрати опалі стебла та стебла, що звисають з колосників, старанно очистити від трести піч, стіни, підлогу. Складувати тресту впритул до будівлі сушарні забороняється.

13. Приміщення м'яльно-тіпального агрегату повинні мати вентиляцію. Біля кожного тіпального агрегату повинні бути влаштовані зонти. Верстати слід з усіх боків закривати знімними й відкидними щитами, які не допускають розповсюдження пилу у приміщенні.

14. Вентиляційні труби слід обладнувати засувками (шиберами), які встановлюють перед вентиляторами та за ними. До вентиляторів має бути забезпечений вільний доступ обслуговуючого персоналу.

15. Кількість трести, яка є у виробничому приміщенні, не повинна перевищувати змінної потреби. Складуватися вона повинна у штабелі на відстані не менше 3 м від машин. Готову продукцію з приміщень слід прибирати на склад не рідше двох разів за зміну.

16. Щодня по закінченні робочого дня приміщення м'яльно-тіпального цеху повинне бути старанно прибрано від волокна, пилу та костриці, а верстати, стіни та внутрішні поверхні покриття цеху обметені, збірники костриці очищені.

17. У сушарнях тютюну стелажі та етажерки повинні бути виготовлені з негорючих матеріалів. У вогневих сушарках над жаровими трубами слід влаштовувати металеві козирки, які захищають їх від потрапляння тютюну.

18. Зовнішнє освітлення тютюнових сараїв та сушарень необхідно влаштовувати за допомогою прожекторів, установлених на негорючих опорах за межами приміщень.

17. Тваринницькі та птахівницькі будівлі й споруди

1. Приміщення у тваринницьких та птахівницьких фермах, призначені для розміщення вакуум-насосів з двигунами внутрішнього згорання, електрокалориферів, теплогенераторів та інших небезпечних у пожежному відношенні агрегатів (установок), склади для зберігання запасу грубих кормів, прибудовані до цих будівель або вбудовані в них, повинні відділятися від приміщень для утримання худоби, інших тварин та птиці протипожежними перегородками 1-го типу та перекриттями 3-го типу, а також мати окремі виходи безпосередньо назовні. Влаштування отворів у

значених протипожежних перегородках та перекриттях не допускається, за винятком виходів з приміщень для зберігання поточного запасу грубих кормів та підстилки, захищених протипожежними дверима 2-го типу і обладнаних пристроями для само закриття.

2. Брама та двері приміщень, призначені для виведення худоби, повинні відчинятися лише назовні, нічим не захарашуватися і не перекриватися. Зачиняти їх допускається лише на засувки, гачки та клямки, що легко відчиняються.

3. Випускна труба вакуум-насоса з двигуном внутрішнього згорання повинна бути обладнана іскрогасником, а у разі проходження через горючі конструкції мати протипожежну переділку розміром не менше 0,25 м.

4. У приміщеннях для тварин та птиці забороняється захарашувати шляхи евакуації, зберігати корми в тамбурах та проходах, влаштовувати майстерні, стоянки автотранспорту, тракторів, сільгосптехніки, а також проводити будь-які роботи, не пов'язані з обслуговуванням ферм.

В'їзд до цих приміщень тракторів, автомобілів та сільгоспмашин, вихлопні труби яких не обладнані іскрогасниками, не дозволяється.

5. На молочнотоварних фермах за наявності 20 і більше голів худоби необхідно застосовувати груповий спосіб прив'язування, котрий забезпечує під час пожежі швидке звільнення та виведення тварин із приміщень.

У разі застосування індивідуального способу прив'язування ланцюги повинні мати мотузкові вставки, а у тваринницькому приміщенні необхідно мати комплект ножів (не менше чотирьох штук) для перерізування цих вставок.

6. Допускається зберігання грубих кормів (сіна, соломи) та підстилки в горищних приміщеннях ферм за умови:

- наявності негорючих покрівлі й утеплювача або захисту горючого перекриття та утеплювача (збоку горища) глиняною обмазкою шаром не менше 30 мм завтовшки;

- обгородження негорючими матеріалами димоходів за периметром на відстані не менше 1 м;

- захисту електропроводки на даху від механічних пошкоджень.

7. Розподільчі щити, вимикачі, запобіжники слід встановлювати в тамбурах або на зовнішніх стінах тваринницьких приміщень з розміщенням їх у негорючих шафках.

Не дозволяється прокладати електропроводи та кабелі транзитом через приміщення тваринницьких ферм, складувати під електропроводкою сіно, солому тощо, розміщати електропроводи над місцями перебування тварин.

8. У разі встановлення та експлуатації електричних брудерів слід дотримуватися таких вимог:

- відстань до підстилки та горючих предметів повинна бути по вертикалі не менше 0,8 м, а по горизонталі - не менше 0,25 м;

- нагрівні елементи всіх типів повинні бути заводського виготовлення, застосування відкритих нагрівних елементів не допускається;
- забезпечення брудерів електроенергією повинне здійснюватися самостійними лініями від розподільчого щита;
- для кожного брудера має бути самостійний вимикач, а також передбачений пристрій захисту від короткого замикання, перевантаження тощо;
- розподільчий щит повинен мати вимикач для знеструмлення всієї електромережі, а також необхідні апарати захисту;
- температурний режим під брудером повинен підтримуватися автоматично.

9. Пересувні ультрафіолетові установки та їх електрообладнання повинні бути віддалені від горючих матеріалів не менше ніж на 1 м і не повинні зазнавати механічних впливів.

10. Проводи, прокладені до електробрудерів та ультрафіолетових установок, повинні прокладатися на висоті не менше 2,5 м від рівня підлоги та на відстані не менше 0,1 м від конструкцій з матеріалів груп горючості Г2, Г3, Г4.

11. Не допускається застосування для обігрівання пташників-брудерів, приміщень для утримання курчат, свиноматок з поросятами, пологових відділень для великої рогатої худоби та овець печей місцевого обігрівання на твердому паливі, а також ламп розжарювання без захисного скла (ковпаків).

12. Електроводонагрівачі повинні встановлюватися, як правило, у відокремлених приміщеннях (пункт 7.9.6.1). У разі їх розміщення в приміщеннях для утримання тварин та птиці (за наявності дозволу місцевих органів державного пожежного нагляду) вони повинні мати захисні огорожі із суцільного негорючого матеріалу, що встановлюються на відстані 1,5 м (за периметром) від водонагрівача.

13. Під час монтажу та експлуатації тепло виробних установок (водогрійних котлів, теплогенераторів тощо), призначених для повітряного опалення та вентиляції тваринницьких, птахівницьких та інших приміщень (будівель) сільськогосподарського призначення, мають виконуватися вимоги Інструкції про заходи пожежної безпеки під час монтажу та експлуатації теплогенераторів, парових і водогрійних котлів з обладнанням, яке працює на твердому, рідкому та газоподібному паливі.

14. Бензиновий двигун агрегату для стрижки необхідно встановлювати на відстані не менше 15 м від будівлі або на майданчику, очищеному від сухої трави, листя та інших горючих матеріалів. На пунктах стрижки запаси пально-мастильних матеріалів слід зберігати в закритій металевій тарі на відстані 20 м від будівель та пунктів стрижки.

15. Промивання машин та гостріння ножів у пункті для стрижки слід здійснювати над спеціальними листами у спеціально відведених для цього місцях.

Після промивання гас із листів повинен змиватися в резервуари з негорючих матеріалів, які щільно закриваються та прибираються в місця зберігання пально-мастильних матеріалів.

16. Не можна допускати накопичення вовни на пункті стриження більше змінного виробітку та захаращення проходів і виходів паками з вовною.

17. У птахівницьких будівлях із вирощуванням птиці на підлозі солома для підстилки має бути подрібнена до 30 мм (з метою зменшення швидкості розповсюдження вогню по поверхні підстилки).

18. У нічний час тваринницькі та птахівницькі приміщення (у разі перебування в них худоби та птиці) повинні бути під наглядом вартівників, скотарів або інших призначених для цього осіб.

Забороняється в цих приміщеннях застосовувати для освітлення газові лампи, користуватися відкритим вогнем, палити.

18. Матеріальні склади і бази загального призначення

1. Під час зберігання у складах (приміщеннях) різних речовин та матеріалів повинні враховуватися їх пожежонебезпечні фізико-хімічні властивості (здатність до окиснення, самонагрівання, займання в разі потрапляння вологи, взаємодії з повітрям тощо), сумісність, а також ознаки однорідності речовин, що застосовуються для гасіння пожежі (додаток 3).

Спільне зберігання в одній секції з каучуком або автомобільною гумою, а також ЛЗР та ГР будь-яких інших товарів і матеріалів, незалежно від однорідності застосовуваних вогнегасних речовин, не дозволяється.

2. Зберігання вантажів, тари та вантажних механізмів на рампах складів не дозволяється. Матеріали, розвантажені на рампу, до кінця роботи складу мають бути прибрані.

3. У складських будівлях (приміщеннях) всі операції, пов'язані з розкриттям тари, розфасуванням продукції, перевіркою справності та дрібним ремонтом, приготуванням робочих сумішей вогнебезпечних рідин та іншими подібними до цих роботами, повинні здійснюватися в ізольованих приміщеннях.

4. У складських приміщеннях, розташованих у будівлях будь-якого ступеня вогнестійкості, допускається виконувати стелажі з горючих матеріалів висотою не більше 3 м із забезпеченням проходів між стінами і стелажими завширшки не менше 1 м. Конструкції стелажів (у тому числі полиці) висотою більше 3 м мають виконуватися з негорючих матеріалів.

У разі застосування без стелажного способу зберігання матеріали повинні укладатися у штабелі. Проти дверних отворів необхідно залишати проходи, які дорівнюють ширині дверей, але не менше 1 м. Якщо склад понад 10 м завширшки, посередині його влаштовується поздовжній прохід не менше 2 м завширшки. Ширина проходів між штабелями має бути не менше 1 м.

Ширина проходів та місця штабельного зберігання повинні бути позначені обмежувальними лініями, нанесеними на підлозі, які добре видно.

Відстань між стінами та штабелями повинна бути не менше 0,8 м.

5. Складські приміщення (відсіки), розташовані в підвальних або цокольних поверхах, повинні мати люки чи вікна розміром 0,9 x 1,2 м з приямками (для випускання диму в разі пожежі), які влаштовуються відповідно до вимог будівельних норм.

У разі неможливості влаштування вікон дозволяється обладнання цих приміщень спеціальною системою димовидалення.

6. У складах конторські та побутові приміщення мають бути облаштовані протипожежними перегородками 1-го типу та перекриттями 3-го типу (без отворів) і мати один з евакуаційних виходів безпосередньо назовні. Сполучення цих приміщень зі складом допускається через протипожежні двері 2-го типу. У протипожежних перегородках, що відокремлюють конторські приміщення від складу, дозволяється влаштовувати протипожежні вікна 2-го типу, що мають сертифікат відповідності або свідоцтво про визнання відповідності.

Дозволяється розмішувати у складських приміщеннях робочі місця комірників (обліковців, відбракувальників, товарознавців) з обгородженням їх заксленими перегородками з негорючих матеріалів заввишки 1,8 м, які не повинні перешкоджати евакуації людей та матеріальних цінностей.

7. Балони з горючими газами, посудини (пляшки, сулії, інша тара) з ЛЗР та ГР, аерозольні упаковки мають бути захищені від сонячного й іншого теплового впливу.

8. У складах загального призначення (далі - загальний склад) допускається зберігання не більше 5 тис. аерозольних упаковок.

За умови більшої кількості таких упаковок вони повинні зберігатися в окремих складах або ізольованих протипожежних відсіках загальних складів з без горищними покриттями, які легко скидаються. В ізольованому відсіку дозволяється зберігання не більше 15 тис. упаковок.

9. Складування аерозольних упаковок у багатоповерховому складі дозволяється лише на верхньому поверсі у протипожежних відсіках. Кількість упаковок у відсіку не повинна перевищувати 150 тис. штук.

Загальна місткість складу може становити не більше 900 тис. упаковок.

10. На відкритих майданчиках або під навісами зберігання аерозольних упаковок допускається лише в негорючих контейнерах, що замикаються.

11. Конструкції будівель та навісів складів з матеріалів груп горючості Г3, Г4 мають бути оброблені вогнезахисними засобами, які забезпечують I групу вогнезахисної ефективності.

12. Використання опалювальних електронагрівальних приладів допускається лише у приміщеннях для обслуговуючого персоналу складів (конторських, побутових), відділених від складських приміщень протипожежними перегородками та перекриттями. При цьому повинні враховуватися вимоги.

13. У складських приміщеннях, в яких зберігаються пожеж вибухонебезпечні товари, речовини й матеріали (лаки, фарби, розчинники, сірники тощо), балони з газом та продукція в аерозольній упаковці, на зовнішньому боці дверей (воріт) повинна бути вивішена інформаційна карта, яка характеризує пожежну небезпеку товарів, що зберігаються у приміщенні, їх кількість та заходи, яких слід вживати під час гасіння пожежі.

14. У складських приміщеннях не дозволяється:

- зберігання продукції навалом та впритул до приладів і труб опалення;
- стоянка та ремонт вантажно-розвантажувальних і транспортних засобів;
- експлуатація газових плит, печей, побутових електронагрівальних приладів, установлення з цією метою штепсельних розеток;
- влаштування чергового освітлення; встановлення прожекторів зовнішнього освітлення безпосередньо на дахах складів;
- зберігання аерозольних упаковок в одному приміщенні з окислювачами, горючими газами, ЛЗР та ГР;
- зберігання кислот у місцях, де можливе їх стикання з деревиною, соломною та іншими речовинами органічного походження (для нейтралізації випадково розлитих кислот місця їх зберігання необхідно забезпечувати готовими розчинами крейди, вапна або соди);
- зберігання рослинних масел разом з іншими будь-якими горючими матеріалами;
- застосування транспорту з двигунами внутрішнього згорання без іскрогасників;
- в'їзд локомотивів безпосередньо до складських приміщень категорій А, Б, В.

19. Склади ЛЗР та ГР

1. Відкриті склади ЛЗР та ГР слід розміщувати на майданчиках, які мають нижчу позначку відносно прилеглих будівель та населених пунктів. У разі неможливості виконання цієї вимоги повинні передбачатися додаткові заходи, що виключають можливість розливання ЛЗР та ГР під час аварії на територію населеного пункту, підприємства тощо.

Відстань від складів ЛЗР та ГР до будівель, споруд і населених пунктів повинна відповідати вимогам будівельних норм.

2. Резервуарні парки та інші майданчики для зберігання ЛЗР та ГР повинні мати за периметром обвалування (стінки), які перешкоджають

розтіканню рідин у разі аварії. Земляне обвалування у верхній частині повинно бути не менше 0,5 м завширшки.

3. Обвалування резервуарів необхідно виконувати таким чином, щоб воно вміщувало об'єм, який дорівнює номінальному об'єму найбільшого резервуара, що знаходиться в цьому обвалуванні, і було на 0,2 м вище рівня розлитої рідини. Відстань від стінок резервуарів до нижньої крайки внутрішніх схилів обвалування або до обгороджуваних стін має бути не менше: 3 м – від резервуарів місткістю до 10 тис. м³ та 6 м – від резервуарів місткістю 10 тис. м³ і більше.

4. Майданчики для зберігання нафтопродуктів у тарі слід обгороджувати земляним валом або негорючою суцільною стінкою заввишки не менше 0,5 м з пандусами для проходу на майданчик.

5. Обвалування (стінки), їх перехідні містки, сходи, огорожі повинні постійно підтримуватися справними. Майданчики в середині обвалувань повинні бути рівними, утрамбованими та посипаними піском. Випадково розлиті ЛЗР та ГР слід негайно прибрати, а місця розлиття посипати піском.

6. Територію резервуарних парків (нафтобаз), насосних станцій для перекачування ЛЗР та ГР необхідно обгороджувати огорожею з негорючих матеріалів не менше 2,0 м заввишки.

7. Наземні резервуари мають бути пофарбовані білою (сріблястою) фарбою для запобігання дії сонячного проміння.

На дихальних трубках резервуарів для зберігання ЛЗР, на трубопроводах газової обв'язки резервуарів і на трубопроводах для зливу ЛЗР із транспорту мають встановлюватися вогнеперешкоджувачі.

На кожному трубопроводі, що подає в резервуар ЛЗР і ГР (або відводить їх із резервуара), має встановлюватися запірна арматура на відстані не ближче 3 м від резервуара.

Зливання ЛЗР і ГР (крім мазуту) до резервуара повинно проводитися під шар рідини товщиною не менше 50 мм і тільки закритим способом. Розміщувати зливні пристрої безпосередньо на горловинах резервуарів забороняється. Їх слід розміщувати від будівель і резервуарів на відстанях, визначених у будівельних нормах.

8. На кожному резервуарі необхідно складати технологічну карту, в якій вказується номер резервуара, його тип, призначення, максимальний рівень наливання, мінімальний залишок, швидкість наповнення і випорожнювання.

9. У процесі експлуатації резервуарів необхідно здійснювати постійний контроль за справністю дихальних клапанів та вогнезагороджувачів. За температури повітря вище нуля перевірки повинні проводитися не рідше одного разу на місяць, а нижче нуля – не рідше двох разів на місяць. Узимку дихальні клапани та сітки повинні очищуватися від льоду.

Під час огляду резервуарів, відбирання проб або замірів рівня рідини слід застосовувати пристосування, які виключають іскроутворення в разі ударів.

10. Люки, що служать для замірювання рівня та відбору проб із резервуарів, повинні мати герметичні кришки, а отвори для вимірів – кільце з металу (із внутрішнього боку), яке виключає іскроутворення.

11. Підігрівати в'язкі та застигаючі нафтопродукти в резервуарах (у встановлених межах) дозволяється за умови рівня рідини над підігрівниками не менше 0,5 м.

12. Для резервуарів, де зберігаються сірчисті нафтопродукти, повинен бути розроблений графік планових робіт з очищення від відкладень пірофорного сірчистого заліза.

13. У разі появи тріщини у швах, у металі стінок або дна діючий резервуар має бути негайно випорожнений.

Роботи з ремонту резервуарів дозволяється проводити, як правило, лише після повного звільнення резервуара від рідини, від'єднання від нього трубопроводів, відкриття всіх люків, ретельного очищення (пропарювання та промивання), відбирання з резервуарів проб повітря та аналізу на відсутність вибухонебезпечної концентрації.

Перед ремонтом резервуарів необхідно накрити повстю, просоченою антипіреном, усі засувки на сусідніх резервуарах та трубопроводах (влітку повсть змочити водою). Електро- та газозварювальну апаратуру дозволяється розміщати на відстані не ближче 50 м від діючих резервуарів.

14. На складах резервуарного парку повинен бути запас вогнегасних речовин, а також засобів їх подавання в кількості, необхідній для гасіння пожежі в найбільшому резервуарі.

15. Подавання залізничних цистерн під зливання та наливання, а також їх виведення мають здійснюватися плавно, без поштовхів та ривків. Гальмування залізничних цистерн металевими башмаками на території зливно-наливних пристроїв не дозволяється. Для цього необхідно застосовувати дерев'яні підкладки.

Якщо подавання під зливання (наливання) та виведення вагонів-цистерн з ЛЗР, які мають температуру спалахування парів 28°C та нижче, проводиться паровозами, то треба здійснювати їх прикриття одним чотиривісним порожнім вагоном або вагоном (платформою), навантаженим негорючим вантажем.

Паровози, які подають залізничні цистерни під зливання або наливання ЛЗР та ГР на територію підприємства, повинні працювати лише на рідкому паливі.

16. Автоцистерни, які перевозять ЛЗР та ГР, повинні відповідати вимогам пункту 7.8.8 цих Правил.

Перед наливанням нафтопродуктів персонал підприємства, який здійснює їх відпуск (або працівники охорони), повинен шляхом зовнішнього огляду переконатися в наявності та справності заземлення,

іскрогасника та інших захисних пристроїв на автоцистерні, а також у її забезпеченості первинними засобами пожежогасіння.

17. Зливно-наливні пристрої, трубопроводи, стояки та арматура повинні піддаватися регулярному оглядові та планово-попереджувальному ремонту. Виявлені несправності та витікання слід негайно усувати, а в разі неможливості усунення - відключати несправні елементи.

Робочі та евакуаційні сходи естакад повинні постійно утримуватися справними.

18. Для місцевого освітлення під час зливно-наливних операцій можуть застосовуватися акумуляторні ліхтарі у вибухобезпечному виконанні.

19. Зливні шланги повинні бути споряджені наконечниками з матеріалів, які виключають можливість іскроутворення від удару.

Залізничні шляхи, естакади, трубопроводи, телескопічні труби, наконечники шлангів та зливних пістолетів мають бути заземлені. Опір заземлювальних пристроїв слід перевіряти не рідше одного разу на рік згідно з графіком, затвердженим власником підприємства.

20. Зберігання ЛЗР та ГР у тарі слід здійснювати в будівлях або на майданчиках під навісами (залежно від кліматичних умов). Навіси слід влаштовувати лише з негорючих матеріалів. Не дозволяється зберігання в тарі на відкритих майданчиках нафтопродуктів з температурою спалахування 45°C і нижче. Види тари для зберігання та відпуску нафтопродуктів слід приймати за ГОСТ 1510-84 "Нефть и нефтепродукты. Маркировка, упаковка, транспортирование и хранение".

21. Зберігання рідин з температурою спалахування парів вище 120°C у кількості до 60 м дозволяється в підземних сховищах з горючих матеріалів за умови влаштування підлоги з негорючих матеріалів та засипання покриття шаром утрамбованої землі завтовшки не менше 0,2 м.

22. Будівлі та споруди (за винятком металевих резервуарів) складів для зберігання ЛЗР та ГР повинні бути не нижче II ступеня вогнестійкості. Одноповерхові будівлі можуть бути III ступеня вогнестійкості.

23. Будівлі для зберігання ГР у тарі можуть бути заввишки не більше трьох поверхів, а ЛЗР - одноповерховими.

24. Загальна кількість ЛЗР та ГР в одній будівлі для зберігання нафтопродуктів у тарі не повинна перевищувати 1,2 тис. м^3 ЛЗР або 6 тис. м^3 ГР. При одночасному зберіганні ЛЗР і ГР їх загальна приведена кількість на складі не має перевищувати вищевказаних значень і визначається з розрахунку: 1 м^3 ЛЗР прирівнюється до 5 м^3 ГР.

При цьому в одному приміщенні (секції) дозволяється зберігати не більше 0,2 тис. м^3 ЛЗР або 1 тис. м^3 ГР. Приміщення для зберігання ЛЗР та ГР повинні бути обладнані припливно-витяжною вентиляцією, що відповідає вимогам будівельних норм.

25. Дверні отвори у приміщеннях для зберігання ЛЗР та ГР у тарі повинні мати пороги з пандусами заввишки не менше 0,15 м для

запобігання розливанню рідини в разі аварії. Підлога в цих приміщеннях повинна бути з негорючих матеріалів і мати похил для стікання рідин до лотків та трапів.

26. У разі зберігання бочок з ЛЗР та ГР у будівлях слід дотримуватися таких вимог:

- вручну укладати бочки на підлогу не вище ніж у 2 яруси;
- укладати бочки механізовано, не вище ніж: у п'ять ярусів – для ГР і три яруси – для ЛЗР;
- укладати не більше двох бочок по ширині штабеля або стелажа;
- укладати бочки на кожному ярусі стелажа в один ряд по висоті незалежно від виду нафтопродуктів;
- проходи для транспортування бочок мають бути не менше 1,8 м завширшки, а проходи між стелажми або штабелями - не менше 1 м.

27. При зберіганні бочок на відкритих майданчиках необхідно:

- у межах однієї обгородженої (обвалованої) території розміщати не більше шести штабелів;
- дотримуватися наступних розмірів одного штабеля: його довжина не повинна перевищувати 25 м, а ширина - 15 м;
- передбачати відстань між штабелями на одному майданчику не менше 5 м, між штабелями сусідніх майданчиків – не менше 20 м, між штабелями та валом (стіною) – не менше 5 м;
- укладати бочки на майданчиках не більше ніж у два яруси у висоту і з проходами завширшки не менше 1 м через кожні два ряди.

28. Бочки повинні укладатися пробками догори.

29. Порожні металеві бочки, забруднені нафтопродуктами, необхідно зберігати окремо на спеціально відведених майданчиках, із щільно закритими пробками (люками), укладеними не більше ніж у чотири яруси і відповідно до вимог, установлених для зберігання нафтопродуктів у тарі на відкритих майданчиках (пункт 7.10.2.27 цих Правил).

30. Для розливання ЛЗР та ГР повинен бути передбачений ізольований майданчик (приміщення), обладнаний відповідними пристосуваннями для виконання цих робіт.

Відпускати ЛЗР і ГР споживачам дозволяється за допомогою сифона або насоса лише у спеціальну тару з кришками (пробками), які щільно закриваються. Відпуск ЛЗР та ГР у скляні та полімерні посудини місткістю більше 5 л забороняється.

Прямий телефонний зв'язок нафтобази з найближчою пожежною частиною (центральною пультам пожежного зв'язку населеного пункту) повинен постійно утримуватися справним, із щоденним контролем справності перед початком роботи бази.

Склади ЛЗР і ГР мають підключатися до системи цілодобового пожежного спостереження Державної пожежної охорони.

31. Не дозволяється:

- зменшення висоти обвалування, розрахованої за будівельними нормами;
- експлуатація резервуарів, що мають перекози, тріщини, підтікання, а також несправні контрольні прилади, стаціонарні протипожежні пристрої, продуктопроводи, для яких минули строки зачищення і випробовування на міцність;
- розливання нафтопродуктів, зберігання пакувального матеріалу і порожньої тари безпосередньо у сховищах та на обвалованих майданчиках;
- посадка дерев та чагарників у зоні обвалувань;
- установлення резервуарів на основах з матеріалів груп горючості Г2, Г3 та Г4;
- переповнення резервуарів із цистерн;
- відбирання проб із резервуарів під час зливання або наливання нафтопродуктів;
- зливання й наливання нафтопродуктів під час грози;
- укладання бочок без прокладок між ярусами;
- приймання на зберігання пошкоджених бочок, бочок без пробок або закритих пробками, що не відповідають тарі;
- застосування інструмента для відгвинчування пробок з металу, що дає іскри;
- проведення ремонтних робіт на трубопроводах, заповнених нафтопродуктами;
- проведення монтажних і ремонтних робіт із застосуванням вогневих (зварювальних) робіт на відстані ближче 20 м від наповнених резервуарів, а також від порожніх резервуарів від ЛЗР і ГР, якщо вони не очищені у встановленому порядку.

20. Склади балонів з газами

1. Балони з газами можуть зберігатися у спеціальних складах або на майданчиках, захищених від дії опадів та сонячного проміння (за винятком отруйних газів).

Протипожежні відстані від майданчиків та будинків для зберігання балонів з горючими газами до сусідніх будівель і споруд слід приймати відповідно до вимог будівельних норм.

2. Склади для зберігання балонів з горючими газами повинні бути одноповерховими з покриттям, яке легко скидається, і не мати горючих приміщень.

Покриття підлоги та рамп складів має бути виготовлене з матеріалів, що не утворюють іскор під час удару.

Для захисту від прямої дії сонячного проміння на балони, шибки віконних отворів складу слід зафарбовувати білою фарбою або обладнувати сонцезахисними пристроями.

3. При зберіганні балонів на відкритих майданчиках споруди, які захищають їх від дії опадів та сонячного проміння, повинні бути з негорючих матеріалів.

4. Балони з горючими газами повинні зберігатися окремо від балонів з киснем, стисненим повітрям, хлором, фтором та іншими окислювачами, а також від балонів з токсичними газами. Зовнішня поверхня балонів має бути пофарбована в установлений для певного газу колір. Дозволяється спільне зберігання на відкритих майданчиках балонів з різними продуктами розділення повітря. При цьому місця для зберігання балонів з різними продуктами розділення повітря повинні бути відокремлені одне від одного негорючими бар'єрами висотою 1,5 м.

5. Під час зберігання і транспортування балонів з киснем не можна допускати потрапляння на них жиру та стикання арматури з промасленими матеріалами.

Під час перекачування балонів з киснем вручну забороняється братися за вентилі.

6. Балони, з яких виявлено витікання газу, повинні негайно прибиратися зі складу в безпечне місце.

7. Приміщення для зберігання горючих газів необхідно обладнувати газовими аналізаторами, а за їх відсутності адміністрація об'єкта повинна встановити порядок відбирання та контролю проб повітря.

8. Балони з горючими газами, що мають башмаки, повинні зберігатися у вертикальному положенні у спеціальних гніздах, клітках та інших пристроях, що виключають їх падіння.

Балони, які не мають башмаків, слід зберігати в горизонтальному положенні на дерев'яних рамах чи стелажах. Висота штабеля у цьому випадку не повинна перевищувати 1,5 м, а всі вентилі мають бути закриті запобіжними ковпаками і повернені в один бік.

У разі укладання балонів у штабелі між рядами повинні бути розміщені прокладки, які запобігають розкочуванню балонів та стиканню їх між собою.

9. Склади для зберігання балонів з горючими газами повинні мати постійно працюючу примусову вентиляцію, що забезпечує безпечні концентрації газів.

У цих складах дозволяється лише водяне, парове низького тиску або повітряне опалення.

На дверях (воротах) складів балонів з газами необхідно вивішувати таблички із зазначенням вогнегасної речовини, яку дозволяється застосовувати під час пожежі.

Обслуговуючий персонал повинен знати пожежну небезпеку газів, що зберігаються на складах, порядок евакуації балонів та правила гасіння горючих газів.

10. Не дозволяється:

- зберігання будь-яких сторонніх речовин, матеріалів, обладнання, предметів у складах балонів з газами;
- транспортування і зберігання балонів з газами без запобіжних ковпаків та нагвинчених на штуцери заглушок;
- зберігання балонів з пошкодженим корпусом (вм'ятинами, тріщинами, корозією тощо), а також з простроченим терміном періодичного огляду;
- зберігання балонів з горючими газами та окислювачами у приміщеннях, які не є спеціальними складами балонів;
- удари балонів один об одній під час навантаження, розвантаження і зберігання, падіння ковпаків та балонів на підлогу;
- розміщення в одному відсіку складу більше 500 балонів з горючими або отруйними газами, 1 тис. балонів з негорючими та неотруйними газами; зберігання в будівлі складу більше 3 тис. балонів (у перерахунку на 40-літрові);
- допуск до складу балонів з горючими газами осіб у взутті, підбитому металевими цвяхами або підковами;
- перевищення встановлених норм заповнення балонів стисненими, зрідженими або розчиненими газами (норма заповнення та методи її контролю повинні зазначатися в інструкції).

21. Склади хімічних речовин

1. Обслуговуючий персонал повинен знати пожежну небезпеку, правила безпечного зберігання і особливості гасіння хімічних речовин та реактивів.

2. На складах має бути розроблений план розміщення хімічних речовин із зазначенням їх найбільш характерних властивостей: "Вогненебезпечні", "Отруйні", "Хімічно активні" тощо.

3. Зберігання хімічних речовин може здійснюватися в закритих сухих приміщеннях або під навісами у тарі в залежності від фізико-хімічних та пожежонебезпечних властивостей продукції та кліматичних умов.

Під навісом дозволяється зберігання лише тих хімічних речовин, які від вологого повітря чи води не розкладаються, не розігріваються і не спалахують.

4. СДОР дозволяється зберігати лише у суворій відповідності з існуючими для них спеціальними правилами.

5. Будівлі складів хімічних речовин мають бути не нижче II ступеня вогнестійкості. З урахуванням однорідності фізико-хімічних і пожежонебезпечних властивостей речовин, що зберігаються, склади повинні розбиватися на окремі приміщення (відсіки), ізольовані одне від одного протипожежними перегородками 1-го типу.

6. Хімікати у дрібній (невеликій) тарі необхідно зберігати на стелажах відкритого типу або у шафах, а у великій тарі (упаковці) – штабелями.

Щоб уникнути перевантажень, на стелажах необхідно встановлювати максимально допустиму кількість (або масу) вантажних місць, що дозволяється для одночасного зберігання.

7. Стелажі, на яких зберігаються хімічні речовини та матеріали, повинні бути виготовлені з негорючих матеріалів і розміщуватися від нагрівальних приладів на відстані не менше 1 м.

8. Тара з хімічними речовинами, яка надходить на склад, не повинна мати пошкоджень герметичності та інших ознак несправності. У разі виявлення пошкоджень тара повинна негайно видалятися зі складу.

На кожній тарі (упаковці) з хімічною речовиною повинен бути напис або бирка з його назвою та зазначенням характерних властивостей (окиснювач, пальне, самозаймисте тощо).

9. Сулії з рідкими хімічними речовинами дозволяється зберігати лише обрешетованими дерев'яними планками або у плетених кошиках.

10. Для вантажно-розвантажувальних робіт слід застосовувати устаткування в залежності від пожеж вибухонебезпечності продукції.

11. Підлога у приміщеннях для зберігання рідких хімічних речовин у тарі повинна мати похили для стікання випадково розлитої рідини до спеціальних приймачів.

У складах кислот повинні бути нейтралізуючі речовини (сода, крейда чи вапно).

12. У приміщеннях, де зберігаються хімічні речовини, які можуть під час пожежі плавитися, необхідно передбачати пристрої, які обмежують вільне розтікання розплаву (бортики, пороги з пандусами тощо).

13. Металеві порошки, здатні самозайматися (алюмінієвий, цинковий, магнієвий, нікелевий, фосфор тощо), повинні зберігатися в окремих відсіках у герметично закритій тарі. У цих відсіках зберігання інших горючих матеріалів забороняється.

14. Пляшки, бочки, барабани з хімікатами встановлюються на відкритих майданчиках групами, не більше 100 шт. у кожній, з розривом між групами не менше 1 м. У кожній групі повинна зберігатися продукція лише певного виду, про що робляться відповідні вказівні написи. Майданчики необхідно добре утрамбовувати та обгороджувати бар'єрами. Пляшки з реактивами на відкритих майданчиках мають бути захищені від дії сонячного проміння.

15. Під час зберігання азотної та сірчаної кислот треба вжити заходів до недопущення стикання їх з деревиною, соломою та іншими речовинами органічного походження.

Концентровану азотну кислоту не дозволяється розливати у скляні сулії.

16. Склади речовин, які бурхливо реагують з водою (карбіді, лужні метали, перекис барію, гідрат натрію тощо), повинні розміщуватися в сухих, добре вентильованих одноповерхових приміщеннях з легким дахом. У середині цих приміщень не повинні бути водяні, парові й каналізаційні

труби. Дахи та стіни не повинні пропускати атмосферні опади, приміщення повинні мати захист від потрапляння ґрунтових вод.

17. Лужні метали слід зберігати в ізольованих відсіках (секціях), розміщених у торці складської будівлі, у металевих банках або контейнерах під шаром захисного середовища (інертних газів, мінеральних масл, гасу, парафіну).

У разі зберігання в одній секції складу різних лужних металів кожний з них має розміщуватися на окремому стелажі.

18. У відсіках, суміжних з відсіками, де знаходяться лужні метали, дозволяється зберігати лише негорючі хімічні речовини.

19. Барабани з металевим натрієм слід укладати з таким розрахунком, щоб у ширину було не більше двох, у довжину – восьми та у висоту – чотирьох барабанів.

20. Окислюючі хімікати (хромпик, хромовий ангідрид, перманганат калію, хром, селітра та інші окиснювачі) повинні зберігатися в окремих секціях складів. Зберігати ці речовини з іншими горючими речовинами забороняється.

21. Сажу, графіти, подрібнені та порошкові полімери слід зберігати в окремих закритих, сухих складах або в секціях складів, захищених від потрапляння атмосферних опадів та ґрунтових вод.

22. Під час зберігання подрібнених та порошкових полімерних матеріалів у прогумованих та поліетиленових мішках верхня джутова упаковка повинна зніматися.

23. Карбід кальцію повинен зберігатися в сухих добре провітрюваних приміщеннях. Рівень підлоги приміщення повинен бути на 0,2 м вище планувальної позначки прилеглої території. Забороняється розміщувати склади для зберігання карбіду кальцію в підвальних приміщеннях та низьких затоплюваних місцях.

24. Барабани з карбідом кальцію можуть зберігатися на складах як у горизонтальному, так і у вертикальному положенні. У механізованих складах дозволяється зберігання барабанів з карбідом кальцію у три яруси в разі вертикального зберігання, а за відсутності механізації – не більше трьох ярусів у разі горизонтального зберігання та не більше двох ярусів у разі вертикального зберігання. Між ярусами барабанів повинні бути укладені дошки завтовшки 40 - 50 мм.

Ширина проходів між укладеними у штабелі барабанами з карбідом кальцію повинна бути не менше 1,5 м.

25. Аміачна селітра повинна зберігатися в окремих, не нижче II ступеня вогнестійкості, без горищних одноповерхових будівлях, у штабелях не більше 2 м заввишки.

В окремих випадках дозволяється в сільськогосподарських підприємствах зберігання селітри в загальному складі мінеральних добрив за умови, що приміщення (відсік) для її зберігання розміщуватиметься біля торцевої стіни і відділятиметься від іншої частини складу протипожежною

стіною без отворів. При цьому вся будівля складу повинна бути не нижче II ступеня вогнестійкості.

Кожний склад (відсік) площею понад 300 м² повинен мати не менше двох самостійних виходів.

В одному складі дозволяється зберігання не більше 3,5 тис. т селітри, а у відсіку – 1,2 тис. т.

26. У складських приміщеннях для зберігання аміачної селітри не повинно бути приямків, лотків, каналів та інших заглиблень.

27. Сулії з кислотами можуть встановлюватися на стелажах не більше ніж у два яруси по висоті або зберігатися на підлозі групами не більше 100 шт. у кожній по два чи чотири ряди, розділені бортиком не менше 0,15 м заввишки.

28. Не дозволяється:

- проводити у складах роботи, не пов'язані із зберіганням хімічних речовин;

- входити персоналу у вогкому (вологодому) одязі та взутті до складських приміщень, де зберігаються лужні метали та інші речовини, що вступають у реакцію з водою;

- застосовувати для закривання сулій з кислотою пробки з органічних матеріалів (дерева, тканини, соломи тощо);

- укладати тару з натрієм на стелажах на висоті менше ніж 0,2 м від рівня підлоги.

22. Склади лісо пиломатеріалів

1. Склади лісоматеріалів місткістю понад 10 тис. м³ повинні відповідати вимогам норм проектування складів лісових матеріалів.

2. На складах лісоматеріалів місткістю до 10 тис. м³ повинні бути опрацьовані й погоджені з органами державного пожежного нагляду плани розміщення штабелів із зазначенням відстаней до сусідніх об'єктів, протипожежних розривів та проїздів в середині складів, граничного об'єму матеріалів, що зберігаються.

3. Лісоматеріали повинні зберігатися у штабелях, а дрова можуть зберігатися як у штабелях, так і в купах.

4. Під час зберігання пиломатеріалів на відкритих майданчиках підприємств висота їх штабелів не повинна перевищувати 8 м, а штабелів круглого лісу – 3 м. Ширина та довжина штабеля пиломатеріалів визначається довжиною дошки (бруска). Кількість штабелів у групі не повинна бути більше 12. Відстань між штабелями у групі – 2 м, між групами – 25 м. Ширина штабеля круглого лісу не повинна перевищувати довжину колоди, а довжина штабеля – 100 м.

5. На одній ділянці для зберігання дров дозволяється розміщувати їх не більше 1,5 тис. м³, з відстанню між ділянцями не менше 6 м.

6. Відстань від штабелів, навісів та закритих складів лісо пиломатеріалів до пожежних гідрантів повинна бути не менше 8 м.

7. Перед формуванням штабелів під штабельні місця мають бути очищені до ґрунту від трав'яного покриву, горючого сміття та відходів. У разі значного нашарування відходів основу під штабелем необхідно покривати шаром піску, землі або гравію завтовшки не менше 0,15 м.

8. На кожний склад повинен бути розроблений план організації гасіння пожежі з визначенням заходів щодо розбирання штабелів, куп трісок тощо, а також з урахуванням залучення працівників підприємства та техніки. План щорічно перед початком весняно-літнього пожежонебезпечного періоду повинен практично відпрацьовуватися з усіма робочими змінами підприємства із залученням відповідних підрозділів пожежної охорони.

9. Крім первинних засобів пожежогасіння, на складах слід обладнувати пункти (пости) із запасом протипожежного інвентарю у кількості, яка визначається оперативними планами пожежогасіння.

10. Лебідки з двигунами внутрішнього згоряння слід розмішувати на відстані не менше 15 м від штабелів круглого лісу. Площа навколо лебідки повинна бути вільною від шматкових відходів та кори. Паливо для заправки двигунів дозволяється зберігати в кількості не більше однієї бочки, на відстані не менше 10 м від лебідки та 20 м від найближчого штабеля.

11. Коли укладаються і розбираються штабелі пиломатеріалів, транспортні пакети необхідно встановлювати лише з одного боку проїзду, при цьому проїжджа частина, яка залишається, повинна бути не менше 4 м завширшки. Загальний об'єм не укладених у штабелі пиломатеріалів не повинен перевищувати їх добового надходження на склад.

12. Перебирання і встановлення пакетів на випадок тимчасового припинення роботи механізмів, зберігання інвентарних дахів та прокладкового матеріалу повинно здійснюватися на спеціальних майданчиках.

13. Обгортання пакетів з лісо пиломатеріалами водонепроникним папером (за відсутності цієї операції в єдиному технологічному процесі) повинне проводитись на спеціально відведених майданчиках.

Використаний водонепроникний папір, його обривки та обрізки необхідно збирати в контейнери з негорючих матеріалів, місця встановлення яких узгоджуються з пожежною охороною.

14. У разі зберігання лісо пиломатеріалів у будівлях ширина проходу між штабелями та частинами стін будівлі, що виступають, має бути не менше 0,8 м.

Коли застосовуються механізовані методи укладання, висота штабелів пиломатеріалів у середині складу не повинна перевищувати 4 м.

Коли укладаються пиломатеріали різноманітних порід, сортів та розмірів у середині складів на стелажах, вони повинні бути віддалені від стін не менше ніж на 1 м.

15. Підлога закритих складів та майданчиків під навісами повинна бути виготовлена з негорючого матеріалу.

16. Тріски дозволяється зберігати в закритих складах, бункерах та на відкритих майданчиках з основою з негорючого матеріалу.

17. Будівлі, в яких розміщені електродвигуни конвеєрів подавання трісок, повинні бути не нижче II ступеня вогнестійкості.

18. Для спостереження за температурою нагрівання трісок у середині бурту необхідно передбачати спеціальні колодязі з електричними датчиками.

19. Склади лісо пиломатеріалів та дров повинні мати огорожі.

20. Територію складу, що прилягає до штабелів, і розриви між останніми в жарку, суху погоду слід щодня зрошувати водою.

23. Склади вугілля і торфу

1. Майданчики для зберігання вугілля та торфу треба очищати від рослинного шару, будівельного сміття та інших горючих матеріалів, вирівнювати й утрамбовувати. Вони не повинні заливатися паводковими та ґрунтовими водами.

2. Паливо, що надходить на склад для тривалого зберігання, має укладатися у штабелі в міру вивантаження його з вагонів (у можливо короткі терміни).

3. Вугілля різних марок, кожний вид торфу (у шматках або фрезерний) повинні зберігатися в окремих штабелях. Кожний штабель вугілля повинен мати табличку, на якій вказується марка і дата його надходження на склад.

4. Під час укладання вугілля та його зберігання необхідно ретельно стежити за тим, щоб до штабелів не потрапляли деревина, тканини, папір, сіно та інші горючі відходи.

5. На складі повинен бути забезпечений систематичний контроль за температурою у штабелях вугілля й торфу шляхом установлення в укосах контрольних залізних труб та термометрів.

У разі підвищення температури вище 60° С необхідно здійснювати ущільнення штабеля в місцях підвищення температури, вибирання вугілля чи торфу, що розігрівся, або застосовувати інші безпечні методи для зниження температури.

Штабелі, в яких відзначається підвищення температури, слід витратити в першу чергу.

6. Гасіння або охолодження вугілля водою безпосередньо у штабелях не дозволяється. Вугілля, що загорілося, слід гасити водою лише після вибирання із штабеля.

У разі загоряння торфу в шматках у штабелях необхідно осередки залити водою з додаванням змочувача або закидати сирою торфовою масою та здійснити розбирання ураженої частини штабеля. Фрезерний торф, який загорівся, необхідно видаляти, а місце вибирання заповнювати сирим торфом та утрамбовувати.

7. На складі повинен бути передбачений спеціальний майданчик для гасіння палива, що самозагоралося, та його охолодження після видалення із штабеля.

8. За ліквідованими осередками горіння має вестись постійний контроль: на штабелях вугілля – протягом тижня, на штабелях торфу – протягом двох тижнів.

9. Для виконання регламентних робіт із штабелями, а також проїзду механізмів та пожежних машин відстань від подошви штабелів до огорожуючого паркану та фундаменту підкранових шляхів повинна бути не менше 3 м, а до зовнішнього краю головки рейки або брівки автошляху – не менше 2 м.

10. Приміщення для зберігання вугілля та торфу, влаштовуванні у підвальному чи першому поверсі виробничих будівель, повинні бути виділені протипожежними перешкодами.

При цьому має бути забезпечене природне провітрювання всього простору над поверхнею складеного вугілля або торфу.

11. Під час укладання вугільних штабелів у механізованих котельнях висота штабелів не повинна перевищувати 4 м, а в немеханізованих – 2,5 м.

12. Не дозволяється:

- укладати вугілля та торф на ґрунті, що містить органічні речовини, колчедани;

- розміщувати під штабелями водостічні канали, дренажні пристрої, джерела тепла (паропроводи, трубопроводи гарячої води, канали нагрітого повітря тощо), окремі труби й кабелі, а також теплофікаційні, кабельні та інші тунелі;

- зберігати вивантажене паливо в безформних купках та навалом більше 2 діб;

- видобувати із штабеля осередки палива, що самозапалювалося, під час сильного вітру (більше 5 м/с);

- знов укладати в штабелі вугілля, що самозапалювалося, і торф після охолодження або гасіння (вони підлягають відвантаженню й витрачанняю);

- складувати вугілля свіжого видобутку на старі відвали вугілля, які пролежали понад один місяць;

- транспортувати вугілля або торф, що горить, транспортними стрічками та відвантажувати його в залізничний транспорт;

- приймати на склади вугілля і торф з явно вираженими осередками самозапалення.

24. Архівосховища

1. Приміщення сховищ повинні відділятися від приміщень іншого призначення протипожежними перегородками 1-го типу та перекриттями 3-го типу або розміщуватися в окремих будівлях не нижче II ступеня вогнестійкості.

2. Площа приміщення (відсіку) сховища між протипожежними перегородками не повинна перевищувати 600 м². З кожного відсіку слід влаштувати не менше двох виходів. Якщо площа відсіку менше 70 м², дозволяється мати один евакуаційний вихід.

3. У приміщеннях сховищ, каталогів та описів двері мають бути протипожежними 2-го типу.

4. За відсутності в приміщеннях архівосховищ вікон необхідно влаштувати в них спеціальні системи димовидалення.

5. Стелажі у сховищах повинні виготовлятися, як правило, з негорючих матеріалів. В окремих випадках для невеликих архівів, за погодженням з органами державного пожежного нагляду, дозволяється влаштування дерев'яних стелажів.

6. Поздовжні проходи між стелажимами, а також між стелажем та стіною повинні бути не менше 0,8 м завширшки. Головний прохід повинен бути не менше 1,2 м, а прохід між торцями стелажів та стіною – не менше 0,45 м завширшки.

25. Будівлі (приміщення) для електронно-обчислювальних машин. Обчислювальні центри

1. Над та під залами електронно-обчислювальних машин (далі - ЕОМ), а також у суміжних з ними приміщеннях не дозволяється розташування приміщень категорій А і Б за вибух пожежною небезпекою. Приміщення категорії В повинні відділятися від залів ЕОМ протипожежними стінами.

2. Сховища інформації, приміщення для зберігання перфокарт, перфострічок, магнітних стрічок та пакетів магнітних дисків слід розміщати у відособлених приміщеннях, обладнаних негорючими стелажимами й шафами. Зберігати перфокарти, перфострічки та магнітні стрічки на стелажих необхідно в металевих касетах.

3. Фальш підлога у приміщеннях ЕОМ має бути з негорючих матеріалів або матеріалів груп горючості Г1, Г2 з межею вогнестійкості не менше 0,5 години. Простір під нею слід розділяти негорючими діафрагмами на відсіки площею не більше 250 м². Діафрагми повинні мати межу вогнестійкості не менше 0,75 год. У місцях перетинання з діафрагмами комунікації слід прокладати у спеціальних обоймах, а зазори зашпаровувати негорючими матеріалами.

Звуко поглинаюче облицювання стін та стель цих приміщень слід виготовляти з негорючих матеріалів або матеріалів груп горючості Г1, Г2.

4. Для промивання деталей необхідно застосовувати негорючі мийні препарати. Промивання чарунок та інших знімних пристроїв горючими рідинами дозволяється лише у спеціальних приміщеннях, обладнаних припливно-витяжною вентиляцією.

У разі необхідності проведення дрібного ремонту або технічного обслуговування ЕОМ безпосередньо в машинному залі та неможливості

застосування негорючих мийних речовин дозволяється мати в залі не більше 0,5 л ЛЗР у тарі, що не б'ється та щільно закривається.

5. Власники підприємств та орендарі або уповноважені ними особи зобов'язані забезпечувати дотримання користувачами персональних ЕОМ, що встановлені на їхніх підприємствах, вимог пожежної безпеки, зазначених у технічній документації заводів-виробників персональних ЕОМ.

6. Персональні комп'ютери після закінчення роботи на них повинні відключатися від мережі.

7. Не рідше одного разу на квартал необхідно очищати від пилу агрегати та вузли, кабельні канали та простір між підлогами.

8. Не дозволяється:

- розміщати машинні зали ЕОМ у підвалах;
- проводити роботи з ремонту вузлів (блоків) ЕОМ безпосередньо в машинному залі;
- зберігати постійно в залах ЕОМ перфокарти, перфострічки, магнітні стрічки, дискети, інші носії інформації, запасні блоки й деталі (зберігатися там можуть лише носії інформації, необхідні для поточної роботи);
- залишати без нагляду ввімкнену в мережу електронну апаратуру, яка використовується для випробування та контролю ЕОМ.

26. Автозаправні станції

1. Автозаправні станції (далі – АЗС) поділяються на стаціонарні (далі – САЗС), пересувні (далі – ПАЗС) та контейнерні (далі – КАЗС).

2. Відповідальними особами за забезпечення пожежної безпеки АЗС є їх власники. До роботи на АЗС допускаються лише особи, які пройшли навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму і мають про це відповідне посвідчення.

3. Протипожежні розриви від АЗС до прилеглих будівель, споруд, відкритих майданчиків, лісових масивів, а також між будівлями та устаткуванням на території станцій повинні відповідати вимогам будівельних норм.

4. На АЗС дозволяється продаж масл, консистентних мастил, запасних частин, приладдя для автомобілів та інших транспортних засобів, приймання від власників індивідуального транспорту відпрацьованих масл та дрібної тари з-під нафтопродуктів, а також технічне обслуговування та миття автомобілів.

Поза населеними пунктами в комплексі з АЗС допускається розміщувати готелі, об'єкти роздрібної торгівлі та харчування й інші будівлі сервісного обслуговування водіїв та пасажирів на відстані не ближче 25 м від резервуарів і роздавальних колонок АЗС, якщо будівельними нормами не встановлені інші вимоги.

5. Територія АЗС повинна бути спланована таким чином, щоб виключити потрапляння розлитих нафтопродуктів (у тому числі в разі

аварії) за її межі, і утримуватися з урахуванням вимог, викладених у розділі 4.1 цих Правил.

На в'їзді і виїзді з території АЗС необхідно влаштувати пологі підвищення висотою не менше 0,2 м або дренажні лотки, які відводять забруднені нафтопродуктами атмосферні опади в очисні споруди АЗС.

Не допускається озеленення території АЗС кущами та деревами, що виділяють при цвітінні волокнисті матеріали та пухнасте насіння.

При розміщенні АЗС поблизу посадок сільськогосподарських культур, лісових масивів, паркових насаджень тощо, на які можливе поширення вогню, по периметру межі АЗС має передбачатись наземне покриття, виконане з матеріалів, що не поширюють вогонь по своїй поверхні, або зорана смуга землі шириною не менше 5 м.

Автомобілі, що чекають черги для заправлення, повинні знаходитися біля в'їзду на територію АЗС, поза зоною розміщення паливних резервуарів і колонок.

6. Забороняється палити, проводити ремонтні та інші роботи, пов'язані із застосуванням відкритого вогню, як у будівлі АЗС, так і на відстані менше 20 м від її території.

7. На АЗС мають бути вивішені на видних місцях плакати, які містять обов'язки водія під час заправлення автотранспорту, а також інструкції про заходи пожежної безпеки.

8. Місця заправлення та зливання нафтопродуктів повинні бути освітлені в нічний час.

АЗС мають бути оснащені телефонним, гучномовним зв'язком та підключені до системи цілодобового пожежного спостереження Державної пожежної охорони.

9. Кришки зливних та замірних труб, люків оглядових та зливних колодязів повинні утримуватися закритими.

Вимірювання рівня нафтопродуктів у резервуарах повинне здійснюватися спеціально призначеними для цієї мети стандартними вимірювальними приладами (пристроями).

10. Зливати нафтопродукти в підземні резервуари необхідно закритим способом (трубопроводом або через шланг).

Перед зливанням нафтопродукту з автоцистерн у резервуар слід заміряти рівень нафтопродукту в цьому резервуарі. Процес зливання повинен контролюватися працівником АЗС та водієм автоцистерни.

Наконечники зливних шлангів повинні бути виготовлені з матеріалу, що виключає можливість іскроутворення у разі ударів об корпус резервуара, і заземлені.

11. Автоцистерни під час зливання повинні бути приєднані до заземлювального пристрою. Гнучкий заземлювальний провідник має бути постійно приєднаним до корпусу автоцистерни і мати на кінці пристосування для приєднування до заземлювального пристрою

(струбцину, спеціальний наконечник тощо). Кожна цистерна автопотяга повинна бути заземлена нарізно до повного зливання з неї нафтопродуктів.

Для захисту від прямих ударів блискавки і заземлення високих потенціалів усі металоконструкції та електропровідні неметалеві частини технологічного обладнання (резервуари, трубопроводи, паливо роздавальні колонки тощо) мають бути приєднані до заземлювального пристрою.

12. Кожне технічне обслуговування, ремонт, перевірка роздавальних колонок повинні фіксуватися в журналі обліку ремонту устаткування.

13. Очищення резервуарів повинне здійснюватися не рідше одного разу на два роки відповідно до вимог ГОСТ 1510-84 "Нефть и нефтепродукты. Маркировка, упаковка, транспортирование и хранение", а також у разі заміни марки нафтопродукту.

14. За герметичністю фланцевих, різьбових та інших типів з'єднань у колонках, роздавальних рукавах, трубопроводах та арматурі повинен бути встановлений постійний нагляд, витікання, що виникло, слід негайно усунути.

15. Кришки оглядових і приймальних колодязів, а також колодязів очисних споруд повинні виконуватися з негорючих матеріалів або матеріалів групи горючості Г1 та унеможлилювати іскроутворення під час ударів. Їх дозволяється відкривати лише для проведення технологічних операцій, профілактичних заходів, вимірів і добору проб.

16. Для відкривання і закривання пробок металевої тари та проведення інших робіт у вибухонебезпечних зонах на АЗС повинен бути набір інструменту з металу, що не утворює іскор.

17. Ефективність вентиляційних установок повинна перевірятися щорічно спеціалізованими організаціями з відміткою в журналі.

18. Під час заправлення на АЗС слід дотримуватися таких вимог:

- мотоцикли й моторолери подаються до бензоколонок з непрацюючими двигунами, пуск та вимкнення яких мають здійснюватися на відстані не менше 15 м від колонок, а автомобілі – своїм ходом, з наступним вимкненням двигунів до початку процесу заправлення;

- нафтопродукти відпускаються безпосередньо в бензобаки. Допускається відпускати власникам індивідуального транспорту нафтопродукти в спеціально призначені для цього каністри. Забороняється відпускати паливо в іншу скляну тару та тару з полімерних матеріалів;

- облиті нафтопродуктами частини автомобілів, мотоциклів та моторолерів до пуску двигунів водіями насухо протираються;

- випадково розлиті на землю нафтопродукти необхідно засипати піском, а просочений пісок і промаслені обтиральні матеріали збираються в металеві ящики з кришками, які щільно закриваються, і після закінчення робочого дня вивозяться з території АЗС;

- відстань між автомобілем, який знаходиться під заправленням, та автомобілем, що стоїть за ним, має бути не менше 3 м, а відстань між усіма іншими автомобілями, які стоять у черзі, – не менше 1 м; при цьому для

кожного транспортного засобу повинна бути забезпечена можливість маневрування та виїзду з території АЗС.

19. На АЗС забороняється:

- заправлення транспортних засобів з працюючими двигунами;
- проїзд автотранспорту над підземними резервуарами;
- робота в одязі та взутті, облитих бензином;
- заправлення транспортних засобів (крім легкових автомобілів), у яких перебувають пасажери;
- заправлення автомобілів, завантажених небезпечним вантажем (вибуховими речовинами, стисненими та зрідженими горючими газами, ЛЗР і ГР, отруйними та радіоактивними речовинами тощо);
- в'їзд на територію АЗС і заправлення тракторів, не обладнаних іскрогасниками;
- відпускання палива роздавальними колонками, котрі підключені до заповнюваних резервуарів (під час зливання нафтопродуктів);
- приєднання заземлювальних провідників до пофарбованих та забруднених частин автоцистерни;
- використання як заземлювачів трубопроводів з ЛЗР, ГР та горючими газами, а також інших трубопроводів;
- експлуатація вибухозахищеного електрообладнання зі знятими деталями оболонки, у тому числі кріпильними, передбаченими його конструкцією;
- експлуатація АЗС без переносного газоаналізатора у вибухозахищеному виконанні.

27. Експлуатація пересувних автозаправних станцій

1. ПАЗС повинні розміщуватися на спеціально відведених майданчиках (за погодженням з місцевими органами державного пожежного нагляду).

2. На кожній ПАЗС повинні бути нанесені фарбою написи "Пересувна АЗС", "Вогнебезпечно" та знак класифікації вантажу.

Кожна ПАЗС має бути укомплектована первинними засобами пожежогасіння, виходячи з вимог пункту 7.8.8 цих Правил.

3. Кожна ПАЗС повинна мати інструкцію щодо заходів пожежної безпеки для водія-заправника.

4. Перед початком відпускання нафтопродуктів водій-заправник зобов'язаний:

- забезпечити надійне гальмування автомобіля й причепа на майданчику;
- надійно заземлити ПАЗС (вертикальний заземлювач під час установлення забивають у землю на глибину 0,5 - 0,6 м);
- підготувати до застосування первинні засоби пожежогасіння;
- надійно зафіксувати дверцята шафи паливо роздавальних агрегатів під час відкривання, протерти підлогу шафи;

- перевірити герметичність трубопроводів та паливо роздавальних агрегатів, у разі необхідності негайно усунути несправності, що виникли.

5. Використання ПАЗС дозволяється лише за прямим призначенням. На території стаціонарних АЗС дозволяється використання ПАЗС у разі зупинення АЗС на ремонт або очищення резервуарів.

28. Експлуатація контейнерних автозаправних станцій

1. Контейнерні АЗС виготовляються двох видів:

автозаправний блок-пункт (далі - АБП);

КАЗС, яка складається з контейнера зберігання палива та контейнера керування (операторної).

2. Кожна АЗС піддається випробуванню для підтвердження відповідності вимогам технічних умов не рідше 1 разу на 3 роки, про що має бути складений акт.

3. Контейнерна АЗС повинна встановлюватись на відокремленому майданчику у вигляді суцільної бетонної горизонтальної плити. Поверхня майданчика має бути піднята над прилеглим плануванням на 0,1 - 0,15 м і мати по контуру водовідвідний лоток, підключений трубою до збірника атмосферних опадів, забруднених нафтопродуктами.

Розмір майданчика повинен забезпечувати можливість установа блоку-пункту, а також стоянки автомобіля, який заправляється, або автоцистерни, що зливає нафтопродукт у блок-пункт. Зона стоянки автомобіля повинна мати ухил поверхні до водовідвідного лотка не менше 1 %.

Майданчики, де встановлені блок-пункти, повинні бути огорожені стіною з негорючих матеріалів або обдернованим земляним обвалуванням, які перешкоджають розтіканню пального у випадку аварії. Висота стіни визначається з такого розрахунку, щоб вмщувався об'єм, який дорівнює об'єму одного найбільшого резервуара з паливом.

При використанні блок-пункту підвищеної надійності з наявністю в його конструкції захисного кожуха спорудження огорожувальної стіни або обвалування не є обов'язковим.

4. Операторна КАЗС має бути обладнана дистанційним керуванням колонками, засобами зв'язку, пожежогасіння, звуковою охоронною сигналізацією.

5. Перед роботою АБП необхідно:

- відчинити двері та зафіксувати їх;
- провітрити приміщення впродовж не менше 15 хвилин;
- переконатися у справності електроживлення, заземлення, засобів пожежогасіння, герметичності трубопроводів та колонки.

6. Забороняється:

- зливання палива з автоцистерни через замірний люк;
- здійснення приймання палива за умови повного бака АБП;

- приймання нафтопродуктів за наявності нещільностей у з'єднаннях вентилів та трубопроводів, у випадку наявності підтікання;
- залишення без нагляду відкритими блок-пункту і контейнера зберігання.

7. До паспорта (інструкції) КАЗС повинні бути занесені номер телефону, прізвище, посада особи, відповідальної за її безпечну експлуатацію.

29. Лазні сухого жару (сауни)

1. Можливість розміщення лазень сухого жару (далі – саун) у будівлях різного призначення визначається, виходячи з вимог будівельних норм.

2. У разі влаштування вбудованих саун необхідно:

- відділяти приміщення лазень від інших приміщень протипожежними перегородками 1-го типу та перекриттями 3-го типу;

- улаштувати один евакуаційний вихід з приміщень безпосередньо назовні;

- обладнати парильне відділення піччю заводського виготовлення з автоматичним захистом та відключенням, яке робить неможливою роботу печі більше 8 годин на добу;

- улаштувати в парильному відділенні перфоровані сухотруби, підключені до внутрішнього протипожежного водогону, з можливістю ручного пуску від пристроїв, встановлюваних за межами парильного відділення;

- передбачати місткість парильного відділення не більше ніж на 10 місць;

- вся деревина, що застосовується при будівництві парильні, має бути з листяних порід.

3. У парильному відділенні піч має бути встановлена на основі з негорючих матеріалів. Відстань від печі до дерев'яної обшивки поверхонь конструкцій повинна бути не менше 1 м.

Стелю над піччю слід захищати від дії високої температури металевим листом по шару негорючого теплоізоляційного матеріалу з розмірами, що на 0,5 м перевищують розміри печі (у плані).

4. У верхній зоні парильного відділення, а також на найближчих до печі-кам'янки кромках дерев'яної оздоби слід встановлювати датчики температури, зблоковані з пристроєм (терморегулятором), який відключає електроенергію від електронагрівників у разі підвищення температури до 110° С.

5. Електричні проводи, використовувані для підключення печі до електромережі, а також світильники та електроарматура повинні бути розраховані на умови експлуатації у середовищі з підвищеною температурою. Підключення ТЕНів до електромережі має здійснюватися за межами парильного відділення.

6. Канал припливу свіжого повітря під піччю слід систематично очищати від пилу та інших сторонніх предметів.

7. У разі виявлення несправностей в устаткуванні або появи ознак горіння (дим, запаху горілого, обвуглювання дерев'яного облицювання) слід негайно повідомити про це адміністрацію.

8. Витяжний повітровод з парильного відділення виконується відокремленим і виводиться безпосередньо назовні.

9. У приміщеннях саун забороняється:

- експлуатувати піч з відключеним або несправним терморегулятором;
- користуватися електронагрівальними побутовими приладами поза спеціально обладнаними місцями;
- залишати без нагляду включений в електромережу електронагрівник печі.

Список використаної літератури

1. ДБН В.2.5-56:2010 «Інженернеобладнаннябудинків і споруд. Системипротипожежногозахисту».
2. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 року, № 1414 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні».
3. ДБН В.2.5.-56:2014 «Системи протипожежного захисту» згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ № 657 від 31.07.2017.
4. ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва».
5. НАПБ А.01.003-2009 «Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок».
6. ДБН В.1.2-7:2008 «Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека».
7. ДБН В.2.5-56:2014 «Системи протипожежного захисту».
8. О.І. Запорожец, Б.Д.Халмурадов, В.І. Применко та ін. Безпека життєдіяльності.– К.: Центр учбової літератури, 2013. – 448с.
9. В.Г. Цапко, Д.І.Мазоренко, Ю.С. Скобло, Л.М. ТіщенкоБезпека життєдіяльності.– К.: Знання, 2008. – 397с.
10. Є.П. Желібо, Н.М. Заверуха, В.В. Зацарний Безпека життєдіяльності.– К.: Каравела, 2012. – 344 с.
11. Л.Е. Піскунова, В.А. Прилипко, Т.О. Зубок Безпека життєдіяльності.– К. : ВЦ «Академія», 2012. – 224 с.
12. Касьянов М.А., Мальоткін В.М., Друзь О.М., Гунченко О.М. Безпека життєдіяльності.– Луганськ: Вид-во Східноукр. нац. ун-ту ім. В. Даля, 2014. – 258 с.
13. <http://ohranatruda.in.ua/pages/5055/>
14. <http://www.firepeople.info/uk/pozhezhna-bezpeka-saun>

Навчальне-методичне видання

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

*Пожежна безпека та основні вимоги пожежної безпеки
до об'єктів різного призначення*

Методичні вказівки
для вивчення теми студентами усіх напрямів
підготовки денної та заочної форм навчання

Укладачі: **СТЕФАНОВИЧ** Іван Станіславович,
СТЕФАНОВИЧ Павло Іванович,
ГУЦЬ Володимир Миколайович,
ПАТРИКЕЄВ Олексій Григорович

Комп'ютерне верстання *Т.І. Кукарєвої*

Підписано до друку 20.09.2018. Формат 60 × 84_{1/16}
Ум. друк. арк. 3,72. Обл.-вид. арк. 4,0.
Електронний документ. Вид. № 19/IV-18.

Видавець і виготовлювач
Київський національний університет будівництва і архітектури

Повітрофлотський проспект, 31, Київ, Україна, 03680

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
Видавничої справи ДК № 808 від 13.02.2002 р.

